VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ HAI
30.12.2024 (30.11 Giáp Thìn)
Số 157 (4134)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Tổng Bí thư Tô Lâm dâng hương tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh [3]

Hiên ngang vào chung kết

(VH). Tiếp đón Singapore ở trận bán kết lượt về ASEAN Cup 2024 trên sân Việt Trì (Phú Thọ), đội tuyển Việt Nam giành chiến thắng 3-1 (chung cuộc 5-1) để đoạt vé vào chung kết. Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình và Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã đến dự khán và xuống sân chúc mừng các tuyển thủ. [15]

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hoà Bình, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng xuống sân chúc mừng HLV Kim Sang - sik và các cầu thủ
Ảnh: NHẬT BẮC

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Nghĩ về văn hóa trách nhiệm

● THỤY BẤT NHI

Một cựu lãnh đạo ngành thương mại Đà Nẵng vừa trao đổi tâm tư quanh câu chuyện hàng ngàn tấn giá đỗ ngâm hóa chất bị tung ra thị trường. "Cái ác phải bị trừng trị, nhưng về phần chúng ta, văn hóa trách nhiệm cần được thể hiện thế nào, là vấn đề đáng được quan tâm", vị này nhận xét như vậy.

Ý kiến của vị cựu lãnh đạo gợi đến bài học về văn hóa Nhật Bản. Rằng mỗi người luôn phải ghi nhớ văn hóa trách nhiệm của mình, biết cảm ơn khi ai đó giúp mình, và xin lỗi khi mình làm ảnh hưởng đến ai đó.

(Xem tiếp trang 2)

Trong quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, cần có chính sách khuyến khích cán bộ đi cơ sở [2]

CUỘC VẬN ĐỘNG SÁNG TÁC VĂN HỌC NGHỆ THUẬT "SỐNG MÃI VỚI THỜI GIAN" DO BỘ VHTTDL TỔ CHỨC:

Động lực để văn nghệ sĩ dấn thân sáng tạo [11]

TẠO "SỨC BẬT" CHO CÁC NGÀNH CNVH CỦA VIỆT NAM:

Dựa trên những sản phẩm mang tính biểu tượng [5]

XÂY DỰNG "NGƯỜI HÀ NỘI THANH LỊCH, VĂN MINH":

Phải chăng chưa đi đúng hướng? [8]

Trong quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, cần có chính sách khuyến khích cán bộ đi cơ sở

Sáng 29.12, Thủ tướng Phạm Minh Chính, Trưởng ban Chỉ đạo của Chính phủ về "Tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW Trung ương khóa XII về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả", chủ trì Phiên họp thứ sáu của Ban Chỉ đạo.

Kết luận Phiên họp, Thủ tướng Phạm Minh Chính, Trưởng ban Chỉ đạo ghi nhận tinh thần, trách nhiệm cao của các thành viên Ban Chỉ đạo, nhất là Bộ Nội vụ, Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo và Văn phòng Chính phủ; yêu cầu tiếp thu các ý kiến và lắng nghe ý kiến xác đáng của các cơ quan, hoàn thiện thêm một bước các văn bản để báo cáo Ban Chỉ đạo Trung ương, Bộ Chính trị. Thủ tướng yêu cầu tiếp tục rà soát, điều chỉnh, bổ sung theo diễn biến tình hình, trên nguyên tắc sắp xếp bộ máy phải đảm bảo tinh, gọn, mạnh, hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; gắn với tinh giản, nâng cao chất lượng đội ngũ công chức, viên chức. Đặc biệt, việc sắp xếp tổ chức bộ máy phải giảm khâu trung gian, giảm đầu mối, song không để chồng chéo, bỏ sót chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn.

Đối với việc hợp nhất một số Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Thủ tướng yêu cầu tiếp tục nghiên cứu trình các phương án phù hợp; song song sắp xếp tổ chức bộ máy, sắp xếp cán bộ, phải rà soát xử lý các vấn đề tồn tại bên trong của các đơn vị này. Đối với các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ có phương án sắp xếp "đã chín, đã rõ, thực tiễn chứng minh là đúng, đa số đồng tình" thì hoàn thiện hồ sơ để trình cấp có thẩm quyền quyết định. Yêu cầu trong hồ sơ trình cấp có thẩm quyền cần có nội dung giải trình rõ các văn bản quy phạm pháp luật liên quan các nội dung liên quan, Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo xem xét đưa một số Ủy ban có bộ máy về các Bộ quản lý; tiếp tục hoàn thiện chế độ, chính sách cho cán bộ, công chức, viên chức trong quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, đặc biệt cần có chính sách khuyến khích cán bộ đi cơ sở.

Cho rằng việc sắp xếp tổ chức bộ máy là việc khó, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các thành viên Ban Chỉ đạo phát huy tinh thần trách nhiệm, tập trung thực hiện, đảm bảo tiến độ, chất lượng theo yêu cầu đã đề ra. **P.V**

Trao Giải thưởng Văn nghệ dân gian năm 2024

Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam vừa tổ chức trao Giải thưởng Văn nghệ dân gian năm 2024; tặng Bằng khen Vì sự nghiệp Văn nghệ dân gian; phong tặng danh hiệu Nghệ nhân dân gian và trao Kỷ niệm chương mừng thọ cho các hội viên cao tuổi. GS.TS Hồng Lý, Chủ tịch Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam nhận định, so với mùa giải năm 2023, năm nay số công trình đưa vào xét giải tăng nhiều ở chuyên ngành phong tục tập quán, lễ hội, địa chí văn hóa dân gian, trên cả hai lĩnh vực: Điều tra, sưu tầm và nghiên cứu, giới thiệu. Việc tăng mạnh ở những chuyên ngành này cho thấy, hội viên đã có mặt ở nhiều nơi, gặp gỡ các nghệ nhân, cùng tham gia vào các sinh hoạt văn hóa và đời sống tâm linh của đồng bào... để thu thập tư liệu, thực hiện công trình.

Các công trình sưu tầm, nghiên cứu rất phong phú, bao quát các lĩnh vực văn hóa, văn nghệ dân gian; dày dặn về dung lượng, có công trình gần 2.000 trang in sách khổ 19x27cm. Nhiều công trình đã được xuất bản. Các công trình về văn học dân gian các dân tộc thiểu số năm nay đa phần được thể hiện dưới dạng song ngữ. Đây là việc làm rất quan trọng đối với công tác sưu tầm, nghiên cứu những di sản văn hóa các tộc người thiểu số trong nền văn hóa đa dân tộc của Việt Nam. Dù số lượng công trình dự giải tăng, tuy nhiên số công trình đoạt giải thấp và không đạt cũng nhiều hơn so với những mùa giải trước.

Tại buổi lễ, Ban tổ chức đã trao 1 giải nhất (trị giá 28 triệu đồng) cho công trình "Dấu xưa lưng chừng núi - một vùng bản sắc Ca Dong" của hội viên Nguyễn Đăng Vũ (Quảng Ngãi); 1 giải Nhì B (trị giá 22 triệu đồng); 5 giải Ba A (trị giá 19 triệu đồng); 14 giải Ba B (trị giá 16 triệu đồng) và 24 giải Khuyến khích (trị giá 7 triệu đồng) cho các công trình đoạt giải thưởng trong năm 2024. Đánh giá về công trình đoạt giải Nhất của tác giả Nguyễn Đăng Vũ, GS.TS Lê Hồng Lý cho rằng, đây là một công trình lớn, kết hợp điền dã, khảo sát, nghiên cứu... được thực hiện công phu, khoa học… **T.SƯƠNG**

Nghĩ về...

(Tiếp theo trang 1)

Trong câu chuyện giả đỗ ngâm hóa chất làm xôn xao dư luận mấy ngày qua, chưa thấy có ai, đảm nhận cương vị nào, lên tiếng xin lỗi công chúng, xin lỗi những người tiêu dùng có nguy cơ bị ảnh hưởng thực phẩm bẩn. Khi báo chí đề cập đến việc xác minh "lỗi của ai", phần lớn cơ quan quản lý chức năng đều im lặng hoặc từ chối trả lời. Một số cơ quan báo chí cố liên lạc, đều nhận được phản hồi trách nhiệm thuộc về người khác.

Tại Đắk Lắk, nơi xảy ra sự vụ nghiêm trọng, Sở NN&PTNT quy lỗi về Sở Công thương vì giả đỗ xuất đi đã là hàng hóa; và Sở Công thương quy lại về Sở NN&PTNT vì nông sản do ngành này quản lý. Vị cựu lãnh đạo nhìn nhận, thực chất báo chí cũng… không rõ trách nhiệm. Quản lý chất lượng nông lâm thủy sản là thuộc Chi cục tên gọi này, thuộc Sở NN&PTNT; chính Chi cục này cấp phép cho cơ sở giả đỗ hoạt động. Còn quản lý hàng hóa trên thị trường tất nhiên thuộc Chi cục Quản lý thị trường, thuộc Sở Công thương. Kiểm tra chéo hai đơn vị này là thuộc đơn vị chức năng của Sở Y tế. Nên, để truy vấn ai phải chịu trách nhiệm chính về vụ giả đỗ, phóng viên báo chí nên "túm lấy" các Chi cục, sau đó truy ngược cấp quản lý nhà nước, thì "mới đúng quy trình". Việc nắm rõ điều này là trách nhiệm của báo chí.

Vấn đề là, dù truy xuất ra sao, những cơ quan chức năng cũng phải tự thấy phần trách nhiệm, phải biểu lộ ý thức thượng tôn pháp luật mà ứng xử. Đổ lỗi người khác, thoái thác liên quan mình đều là hành vi thiếu văn hóa trách nhiệm. Đã lâu rồi, nông sản Việt "vướng tin đồn". Đã là sầu riêng, phải ngâm hóa chất. Đã là cafe, phải trộn tạp chất. Những tin đồn đó cộng với những câu chuyện "như thật" về người nông dân trồng thừa rau khác nhau, nghe qua đã thấy sự nhẫn tâm, ác đức ở trong con người thôn quê chất phác. Song đã có ai quan tâm làm rõ thực hư những tin đồn ấy?

Nên đến nay, vụ giả đỗ có thể như giọt nước tràn ly, buộc dư luận phải cùng lên tiếng. Hành vi phạm pháp kinh doanh thực phẩm bẩn đáng lên án, nhưng hậu quả những món nông sản nguy hại, đâu chỉ có đem hình phạt, bản án soi chiếu là đủ. Trách nhiệm cuối cùng phải được chỉ ra, bản án dư luận lương tâm đi đôi với hình phạt pháp luật mới là tạm đủ để xử kẻ làm sai. Chỉ là, ở góc cạnh này, chính những cơ quan chức năng phải chịu trách nhiệm rõ ràng nhất. Từ chối trả lời, đẩy lỗi người khác là thiếu văn hóa trách nhiệm.

Người xưa có câu: "Quốc gia hưng vong, thất phu hữu trách". Nghĩa là sự hưng vong của nước nhà, đều có trách nhiệm người đàn ông. Thất phu thậm chí là từ chỉ người đàn ông thuần giới tính, chưa đề cập gì đến văn hóa, trình độ, khả năng… Nghĩa là một sự việc quốc gia, rất mơ hồ, cũng đã liên quan đến bất kỳ kẻ nào sinh ra là đàn ông. Ấy là văn hóa trách nhiệm, là lẽ đạo mà con người phải tuân thủ.

Vậy thì, khi hàng ngàn tấn giả đỗ bẩn tung ra thị trường bao lâu nay, giờ mới bị phát hiện, thì cả quy trình quản lý, cân đong xác nhận từng đơn hàng đó, phải thuộc về ai và kẻ đó phải có trách nhiệm trả lời, phải biết xin lỗi. Chính sự thờ ơ của mỗi người trước sự việc, đều liên quan đến văn hóa trách nhiệm chúng ta! ■

Đón nhận Bằng xếp hạng di tích lịch sử quốc gia Địa điểm xuất quân Liên quân Việt - Lào

Đón nhận Bằng xếp hạng di lịch sử cấp quốc gia Địa điểm xuất quân Liên quân Việt - Lào

Tại thôn Đề An, xã Hành Phước, huyện Nghĩa Hành (Quảng Ngãi) vừa tổ chức Lễ công bố và đón nhận Bằng xếp hạng di tích lịch sử cấp quốc gia Địa điểm xuất quân Liên quân Việt - Lào (19.8.1948). Tại buổi lễ, Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Đặng Ngọc Dũng và Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Trần Hoàng Tuấn thừa ủy quyền của Bộ VHTTDL đã trao Bằng xếp hạng di tích lịch sử cấp quốc gia Địa điểm xuất quân Liên quân Việt - Lào.

Vào ngày 19.8.1948, tại đây cơ quan đại diện Chính phủ ở miền Nam Trung Bộ và Bộ Tư lệnh Liên khu 5 đã tổ chức Lễ xuất quân đưa 44 cán bộ, chiến sĩ quân đội Lào và 196 cán bộ, chiến sĩ quân tình nguyện Việt Nam đi làm nghĩa vụ quốc tế, trực tiếp hỗ trợ Mặt trận yêu nước Lào trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc. Trong thời gian 1948 đến 1954, với tinh thần mưu trí, dũng cảm, linh hoạt, sáng tạo, đơn vị liên quân Việt - Lào vượt qua muôn vàn gian khổ, hy sinh, tuyên truyền vận động xây dựng cơ sở Cách mạng, xây dựng lực lượng góp phần to lớn vào thắng lợi của hai dân tộc Việt - Lào. Đã 76 năm trôi qua, sự kiện Lễ xuất quân Liên quân Việt - Lào vẫn sống mãi, đi cùng năm tháng với chiến sĩ Lào, Việt Nam; trở thành những trang sử vẻ vang của hai dân tộc.

Địa danh Đề An đã ghi dấu chứng tích một sự kiện lịch sử đặc biệt hai nước Việt Nam - Lào. Di tích Địa điểm xuất quân Liên quân Việt - Lào tại thôn Đề An, xã Hành Phước, huyện Nghĩa Hành được Bộ VHTTDL công nhận di tích lịch sử cấp quốc gia, góp phần để di tích trở thành điểm đến hấp hẫn, khơi dậy, giáo dục thế hệ hôm nay và mai sau về truyền thống anh hùng cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần quốc tế trong sáng của dân tộc Việt Nam.

NHƯ ĐỒNG

Vận hành thí điểm tàu du lịch Hà Nội - Thái Nguyên

Chuyến tàu hỏa khảo sát kết nối Hà Nội - Thái Nguyên gắn với mục tiêu khai thác, phát triển du lịch vừa được thực hiện dưới sự phối hợp của Sở VHTTDL, Sở GTVT Thái Nguyên và Tổng Công ty Đường sắt Việt Nam. Ông Nguyễn Văn Ngọc, Giám đốc Sở VHTTDL Thái Nguyên cho biết, sau hai tháng có ý tưởng triển khai tuyến đường sắt kết nối Hà Nội - Thái Nguyên, chuyến tàu khảo sát kết nối qua nhiều ga với bốn điểm dừng là ga Phổ Yên, Lưu Xá, Thái Nguyên và Quán Triều.

Chuyến tàu được triển khai nhanh chóng, thành công là nhờ có sự chỉ đạo của các cấp, các ngành tỉnh Thái Nguyên và các đơn vị liên quan; đặc biệt là sự phối hợp, hỗ trợ của Tổng công ty Đường Sắt Việt Nam. Thái Nguyên là tỉnh có nhiều lợi thế về giao thông kết nối đầy đủ với các tỉnh, thành phố khu vực phía Bắc Việt Nam, đặc biệt là kết nối với Hà Nội. Tỉnh đã và đang khai thác tốt các tuyến đường bộ, đường hàng không, đường sông và tuyến đường sắt truyền thống sẽ được quan tâm để khai thác trong thời gian tới. Ông Nguyễn Chính Nam, Phó Tổng Giám đốc Tổng công ty Đường sắt Việt Nam chia sẻ: Đường sắt Việt Nam rất hoan nghênh ý tưởng và quyết tâm của tỉnh Thái Nguyên trong việc mở lại và phát triển tuyến tàu hỏa Hà Nội - Thái Nguyên. Trước thời điểm dịch Covid-19, tuyến đường sắt Hà Nội - Thái Nguyên chủ yếu phục vụ mục tiêu dân sinh, phục vụ nhân dân các vùng khó khăn di chuyển thuận lợi. Thời điểm đó, tàu hỏa mang tính chất là tàu an sinh, xã hội.

Khai thác tuyến tàu hỏa du lịch Hà Nội - Thái Nguyên là một ý tưởng mới, hứa hẹn sẽ có nhiều đóng góp cho phát triển du lịch của Thái Nguyên cũng như góp phần hoàn thiện thêm dịch vụ Đường sắt Việt Nam.

B.N

Tổng Bí thư Tô Lâm dâng hương tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh

Trong không khí chuẩn bị đón chào năm mới 2025 và hướng tới kỷ niệm 95 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3.2.1930 - 3.2.2025), sáng 29.12, tại huyện Nam Đàn (Nghệ An), Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đoàn công tác Trung ương đã đến dâng hoa, dâng hương tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh tại đền Chung Sơn, đền thờ gia tiên Bác Hồ và tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Kim Liên.

Tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Kim Liên, Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác bày tỏ lòng biết ơn vô hạn và kính trọng sâu sắc đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ vĩ đại của Đảng và nhân dân ta, anh hùng giải phóng dân tộc. Người sáng lập và rèn luyện Đảng Cộng sản Việt Nam. Người đã cống hiến, hy sinh trọn đời cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, đấu tranh cho hòa bình và hạnh phúc của dân tộc Việt Nam và nhân dân thế giới.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác dâng hoa, dâng hương tại đền Chung Sơn, đền thờ gia tiên Chủ tịch Hồ Chí Minh
Ảnh: TTXVN

Thực hiện di huấn thiêng liêng của Người, Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác nguyện hứa tiếp tục đoàn kết thống nhất, chung sức đồng lòng, tranh thủ tối đa thời cơ, thuận lợi, phát huy cao nhất mọi nguồn lực để cùng nỗ lực thực hiện mục tiêu phát triển toàn diện, mạnh mẽ, bứt phá, đưa đất nước ta bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam; nguyện mãi mãi học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách cao đẹp của Người. Với truyền thống tốt đẹp "Uống nước nhớ nguồn" của dân tộc Việt Nam, trước đó, Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác Trung ương đã về đền Chung Sơn, đền thờ gia tiên Chủ tịch Hồ Chí Minh thuộc xã Kim Liên, huyện Nam Đàn (Nghệ An), thành kính dâng hoa, dâng hương, tưởng niệm bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh và những người thân yêu trong gia đình của Người.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác thể hiện tình cảm thiêng liêng và sự tôn kính với Chủ tịch Hồ Chí Minh, song thân phụ mẫu, anh chị em ruột và những người thân trong gia tộc của Hồ Chủ tịch, anh linh các anh hùng liệt sĩ, các tướng lĩnh hy sinh trận mạc cùng hồn thiêng sông núi. Tổng Bí thư và Đoàn công tác hứa với Bác luôn đoàn kết một lòng, noi gương Bác thực hiện tốt công việc được giao, góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, làm cho đất nước Việt Nam ngày càng "Đàng hoàng hơn, to đẹp hơn" như sinh thời Bác hằng mong muốn.

Sáng cùng ngày, Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đoàn công tác đã về tại Khu lưu niệm Tổng Bí thư Lê Hồng Phong, thuộc xã Hưng Thông, huyện Hưng Nguyên (Nghệ An). Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác bày tỏ lòng thành kính, biết ơn vô hạn đối với công lao to lớn của Tổng Bí thư Lê Hồng Phong và các Anh hùng liệt sĩ đã hiến dâng trọn đời mình cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, cho hòa bình và hạnh phúc của nhân dân. Đồng chí Lê Hồng Phong, nguyên Ủy viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản, nguyên Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Đông Dương, là một trong những nhà lãnh đạo xuất sắc của Đảng và cách mạng Việt Nam, người học trò gần gũi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người con ưu tú của quê hương Nghệ An.

Với 40 năm tuổi đời, 20 năm hoạt động cách mạng liên tục, sôi nổi, đồng chí Lê Hồng Phong để lại tấm gương sáng ngời về người cộng sản kiên trung, bất khuất, sẵn sàng hy sinh hạnh phúc riêng và cả tính mệnh của mình vì sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc; tấm gương tiêu biểu của một nhà hoạt động cách mạng quốc tế nhiệt thành; say mê học tập và rèn luyện không ngừng nghỉ. Cuộc đời, công lao và những cống hiến to lớn của Tổng Bí thư Lê Hồng Phong đã góp phần quan trọng vào thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và nhân dân ta; mãi mãi trường tồn cùng non sông, đất nước, tiếp thêm nguồn sức mạnh, cổ vũ cho các thế hệ cán bộ, đảng viên và nhân dân ta trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước Việt Nam hùng cường, giàu mạnh. **L.S (tổng hợp)**

Tiếp tục phối hợp xây dựng, tu bổ, tôn tạo Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia

Kỳ họp thứ VII giữa Bộ Quốc phòng nước CHXHCN Việt Nam với Hội đồng Quốc gia Mặt trận Đoàn kết phát triển Tổ quốc Campuchia về thực hiện các Dự án xây dựng, tu bổ, tôn tạo Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Campuchia và thống nhất phương hướng phối hợp trong thời gian tiếp theo, vừa diễn ra tại TP.HCM.

Đoàn đại biểu Bộ Quốc phòng nước CHXHCN Việt Nam do Thượng tướng Võ Minh Lương, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng làm Trưởng đoàn. Đoàn đại biểu Hội đồng Quốc gia Mặt trận Đoàn kết phát triển Tổ quốc Campuchia do ông Nhem Valy, Phó Chủ tịch Thường trực kiêm Tổng Thư ký Hội đồng Quốc gia Mặt trận Đoàn kết phát triển Tổ quốc Campuchia, Chủ tịch Ủy ban tu bổ, tôn tạo Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia làm Trưởng đoàn. Hai bên đánh giá cao những kết quả đã đạt được theo nội dung Biên bản Kỳ họp lần thứ VI ngày 27.12.2023, tại thành phố Hồ Chí Minh; việc triển khai thực hiện các Dự án bảo đảm tiến độ, kết quả tốt.

Quang cảnh kỳ họp — Ảnh: TTXVN

Hai bên khẳng định đã phối hợp chặt chẽ trong việc khảo sát, đánh giá thực trạng công tác quản lý, bảo vệ các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Campuchia; nghiên cứu thiết kế, lập dự toán, báo cáo thẩm định theo đúng quy định; thường xuyên trao đổi, thống nhất biện pháp để triển khai có hiệu quả; tích cực kiểm tra, đôn đốc các cơ quan, đơn vị, địa phương xây dựng, tu bổ, tôn tạo các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia. Từ năm 2015 đến nay, Việt Nam đã hỗ trợ kinh phí để Campuchia thực hiện 24 Dự án xây dựng, tu bổ, tôn tạo Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia và sửa chữa, nâng cấp trụ sở làm việc của Hội đồng Quốc gia Mặt trận Đoàn kết phát triển Tổ quốc Campuchia.

Qua thảo luận, Hai bên nhất trí trong thời gian tới tiếp tục thực hiện hiệu quả các nội dung đã ký kết tại các kỳ họp giữa Hai bên; phối hợp chặt chẽ, chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ Dự án xây dựng, tu bổ, tôn tạo các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Campuchia (đã được phía Việt Nam hỗ trợ kinh phí) bảo đảm tiến độ, chất lượng, hiệu quả. Đồng thời tiếp tục rà soát các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia đã xây dựng tại Campuchia cần được tu bổ, tôn tạo để báo cáo cấp có thẩm quyền mỗi nước xem xét quyết định, theo đúng nội dung đã thống nhất tại các kỳ họp giữa Hai bên. Hồ sơ các Dự án đề nghị tu bổ, tôn tạo do phía Campuchia lập và gửi cho phía Việt Nam thẩm định; phía Việt Nam sẽ tổ chức đoàn công tác phối hợp với phía Campuchia khảo sát, kiểm tra, làm cơ sở cho việc thẩm định, hỗ trợ kinh phí thực hiện các Dự án chặt chẽ, hiệu quả. Hai bên tiếp tục khẳng định các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Vương quốc Campuchia là công trình lịch sử văn hóa tiêu biểu cho quan hệ hai nước. Do vậy cần được quản lý, bảo vệ chặt chẽ và đề xuất Chính phủ hai nước ký Biên bản Thỏa thuận về việc bảo vệ các công trình Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Vương quốc Campuchia.

Trên cơ sở mối quan hệ láng giềng tốt đẹp, hữu nghị truyền thống, hợp tác toàn diện, bền vững lâu dài giữa Việt Nam và Campuchia, Hai bên tin tưởng sẽ thực hiện thắng lợi chủ trương của Chính phủ Việt Nam và Chính phủ Campuchia về việc xây dựng, tu bổ, tôn tạo các Đài Hữu nghị Việt Nam - Campuchia tại Vương quốc Campuchia. **B.H**

Giá sách giáo khoa cần hài hòa lợi ích

●HOÀNG HƯƠNG

Ngày 1.7.2024, Luật Giá 2023 có hiệu lực thi hành, trong đó quy định sách giáo khoa (SGK) nằm trong danh mục những hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá. Tuy nhiên, việc định giá SGK thế nào để vừa đảm bảo lợi ích của người học, vừa phải khuyến khích được các đơn vị xuất bản SGK có chất lượng tốt nhất, thực hiện đúng chủ trương thực hiện đa dạng hóa một chương trình nhưng nhiều sách giáo khoa.

Những năm gần đây, SGK trở thành vấn đề "nóng" khi nhiều đơn vị cùng tham gia công tác biên soạn và phát hành SGK. Việc xã hội hóa công tác biên soạn và phát hành SGK với việc ra đời nhiều bộ sách đã khiến người học có nhiều lựa chọn, nhưng cũng gây ra nhiều tranh luận về "giá".

Điểm khác biệt lớn nhất giữa SGK theo chương trình mới so với giai đoạn trước là có nhiều bộ SGK được tổ chức biên soạn, thẩm định và đưa vào giảng dạy trong các cơ sở giáo dục phổ thông thay vì chỉ có một bộ SGK được sử dụng thống nhất trên cả nước. Đặc biệt, về quá trình biên soạn, xuất bản, SGK trước đây đều do Bộ GD&ĐT xây dựng đội ngũ tác giả, tổ chức biên soạn, dạy thí điểm, tập huấn giáo viên; Nhà xuất bản chỉ thực hiện từ khâu biên tập, xuất bản, in và phát hành. Với SGK chương trình 2018, các NXB, đơn vị tổ chức biên soạn phải thực hiện toàn bộ các khâu từ xây dựng đội ngũ tác giả, tổ chức biên soạn, biên tập; tổ chức thực nghiệm; giới thiệu, tập huấn giáo viên; xuất bản, in và phát hành. Và các đơn vị xuất bản phải chịu toàn bộ các chi phí liên quan đến cả quá trình này.

Bên cạnh đó, trước đây do chỉ có một bộ SGK nên không phải thực hiện công đoạn giới thiệu sách. Khi thực hiện xã hội hóa SGK thì các NXB phải tự tổ chức giới thiệu sách tới giáo viên, các cơ sở giáo dục trên toàn quốc bằng nhiều phương thức khác nhau. Việc cung ứng sách cũng phức tạp hơn do các địa phương không lựa chọn SGK theo bộ mà lựa chọn theo môn học. Các trường học có thể lựa chọn sách từ nhiều bộ khác nhau. Do đó các đơn vị xuất bản cũng gặp những khó khăn nhất định trong quá trình cung ứng SGK theo nhu cầu riêng của từng trường. Chính về vậy, cơ cấu giá SGK và giá SGK mới (theo chương trình 2018) cao hơn giá SGK cũ (theo chương trình 2000). Bởi, giá SGK được cấu thành từ nhiều yếu tố, trong đó về cơ bản tập trung vào các yếu tố: Chi phí tổ chức bản thảo; chi phí nhuận bút; chi phí sản xuất như giấy in, công in…; các chi phí khâu lưu thông (hay còn gọi là chi phí phát hành); chi phí tài chính (hay còn gọi là lãi vay).

Để kiểm soát giá SGK, Chính phủ yêu cầu Bộ GD&ĐT ban hành văn bản hướng dẫn về phương pháp định giá SGK, bảo đảm kiểm soát chặt chẽ chi phí xuất bản, phát hành để giảm giá SGK; sửa đổi, bổ sung quy định về thực nghiệm, phê duyệt và lựa chọn SGK. Do đó, nhiệm vụ của Bộ GD&ĐT là xây dựng một hướng dẫn thực hiện quy định về định giá để hướng dẫn cho đơn vị xuất bản, trên cơ sở đó định giá ra SGK, nhưng đồng thời cũng đưa ra mức tối đa của mỗi một loại SGK đó. Việc này phải trải qua rất nhiều khâu.

Theo GS.TS Hoàng Văn Cường, Ủy viên Ủy ban Tài chính - Ngân sách của Quốc hội, để thực hiện việc này, đầu tiên phải đánh giá, rà soát lại toàn bộ các quy trình từ khâu đầu tiên là tổ chức biên soạn ra bản thảo SGK, sau đó triển khai thử nghiệm, thẩm định, bổ sung rồi tái thẩm định đến khi được phép in ấn và lưu hành. Tiếp đó là khâu in ấn sách và phát hành đến tay người học. Hiện nay, phải căn cứ vào rất nhiều quy định để tính giá, chi phí đầu vào cho từng khâu. Mỗi khâu cần xem xét, đánh giá tỉ mỉ và có sửa đổi nếu chưa phù hợp. Bởi vì, nếu các khâu đã phù hợp thì sau đó mới được tính là yếu tố đầu vào để tính chi phí và cần loại bỏ các khâu chưa phù hợp để tránh việc đội chi phí SGK lên.

Như vậy, cần rà soát lại tất cả những đầu công việc để có thể tính ra được tổng các chi phí cho việc ra đời được một bộ sách. Tuy nhiên, mức giá này chưa phải là giá thành bán của một bộ SGK, mà giá bán của SGK còn phụ thuộc vào yếu tố thứ hai là thị trường. Nếu số lượng người học đông, khiến số lượng sách in tăng lên rất nhiều, thì giá thành sẽ rẻ, nếu số lượng sách nhỏ thì giá thành sẽ cao. Do vậy, phải đánh giá thị trường của mỗi một cuốn sách, thị trường của mỗi loại sách để xem là các loại sách này có khả năng, quy mô thị trường là bao nhiêu và từ đánh giá thị trường để xác định được quy mô xuất bản và của sản phẩm sách đó. Đó là căn cứ giúp tính ra được chi phí giá thành cho từng cuốn SGK.

Chia sẻ xung quanh vấn đề giá SGK, PGS.TS Nguyễn Văn Tùng, Phó Giám đốc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam (NXB GDVN) cho biết, khi biên soạn SGK mới theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 theo chủ trương Nghị quyết 88 của Quốc hội, NXB phải làm thêm nhiều công đoạn trong quy trình xuất bản SGK. Bên cạnh những công đoạn quen thuộc như tổ chức bản thảo, biên tập hoàn chỉnh bản mẫu, in ấn và phát hành, NXB phải làm thêm các công đoạn như thực nghiệm bản mẫu, thực nghiệm những tiết dạy được biên soạn trước tại các cơ sở giáo dục theo đúng quy định của Bộ GD&ĐT. Ngoài ra, NXB còn phải thực hiện việc tuyên truyền, giới thiệu, quảng bá sản phẩm, tập huấn giáo viên sử dụng SGK mới,…

Việc thực hiện thêm nhiều công đoạn trong biên soạn và xuất bản SGK khiến chi phí tăng lên. Bên cạnh đó, do có nhiều bộ sách của nhiều NXB nên sản lượng phát hành trên mỗi đầu sách sẽ bị chia sẻ, sản lượng phát hành của mỗi đầu sách sẽ bị giảm xuống. Và khi sản lượng giảm xuống thì chi phí trên mỗi bản sách sẽ tăng lên. Ông Nguyễn Văn Tùng cho biết, vì phải thực hiện hoàn thiện các công đoạn trong biên soạn và xuất bản SGK nên lợi nhuận thu được từ SGK là rất thấp. Song, thực hiện chỉ đạo của các cấp quản lý, đồng thời xác định trách nhiệm của một doanh nghiệp nhà nước trực thuộc Bộ GD&ĐT, NXB GDVN xác định việc hỗ trợ giáo viên, học sinh và đảm bảo an sinh xã hội là một trong những mục tiêu quan trọng nhất. Vì vậy, từ năm học 2024-2025, NXB GDVN đã thực hiện điều chỉnh giảm giá SGK.■

Phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch tu bổ di tích quốc gia đặc biệt Địa điểm về Cuộc khởi nghĩa Ba Tơ

Phó Thủ tướng Lê Thành Long vừa ký ban hành Quyết định số 1677/QĐ-TTg phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Địa điểm về Cuộc khởi nghĩa Ba Tơ, huyện Ba Tơ (Quảng Ngãi), giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Mục tiêu lập quy hoạch nhằm nhận diện, bảo tồn và gìn giữ lâu dài các giá trị hiện hữu của di tích quốc gia đặc biệt Địa điểm về cuộc khởi nghĩa Ba Tơ cùng các di sản văn hóa liên quan, bảo đảm hài hòa giữa công tác bảo tồn di tích với yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ môi trường.

Hoàn chỉnh ranh giới, phạm vi khoanh vùng bảo vệ di tích. Xác định chức năng, chỉ tiêu sử dụng đất cho khu di tích, khu dân cư và khu vực bảo vệ môi trường. Định hướng tổ chức không gian kiến trúc, cảnh quan và bố trí hệ thống hạ tầng kỹ thuật phù hợp trong khu vực lập quy hoạch. Hình thành điểm du lịch thăm quan về nguồn đặc sắc, nơi tìm hiểu, tuyên truyền, giáo dục tinh thần yêu nước, truyền thống đấu tranh cách mạng của nhân dân ta, kết hợp với thăm quan các khu vực cảnh quan tự nhiên, văn hóa truyền thống của địa phương. Đưa Di tích quốc gia đặc biệt Địa điểm về cuộc khởi nghĩa Ba Tơ trở thành một trong những điểm đến quan trọng trên tuyến đường kết nối thành phố Quảng Ngãi - Nghĩa Hành - Ba Tơ; tạo lập mối liên kết chặt chẽ giữa các điểm của di tích và với các tuyến du lịch khác của địa phương.

Định hướng lộ trình, các nhóm giải pháp tổng thể về quản lý, bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích gắn với phát triển kinh tế - xã hội, phát triển du lịch của địa phương; phát huy giá trị di sản và nâng cao ý thức, trách nhiệm của cộng đồng trong việc bảo vệ di sản văn hóa, khai thác nguồn tài nguyên thiên nhiên gắn với du lịch bền vững, bảo vệ môi trường...

P.V

TẠO "SỨC BẬT" CHO CÁC NGÀNH CNVH CỦA VIỆT NAM:

Dựa trên những sản phẩm mang tính biểu tượng

● **ĐÌNH TOÁN**

Góp ý dự thảo Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH) Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, nhiều nhà quản lý, chuyên gia nhận định, các ngành CNVH của Việt Nam cần phát triển theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, đổi mới sáng tạo và ứng dụng chuyển đổi số.

Đồng thời gắn với hội nhập quốc tế, phát huy tối đa lợi thế của các vùng, miền để tạo ra những sản phẩm mang tính biểu tượng của sự sáng tạo.

Phát triển có trọng tâm, trọng điểm

Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) Trần Hoàng cho biết, dự thảo chiến lược giai đoạn mới được xây dựng trên quan điểm phát triển CNVH gắn liền với chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, đặt trong tổng thể phát triển kinh tế, xã hội; thúc đẩy đổi mới sáng tạo, phát huy tối đa nguồn lực văn hóa, con người Việt Nam; tạo sức mạnh nội sinh, trở thành động lực quan trọng góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển bền vững đất nước. Phát triển các ngành CNVH là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị, các cấp, các ngành và toàn xã hội; xác định đầu tư cho các ngành CNVH là đầu tư cho sự phát triển bền vững đất nước.

Ông Trần Hoàng cũng khẳng định, phát triển các ngành CNVH phải có trọng tâm, trọng điểm; huy động nguồn lực từ Nhà nước và xã hội để phát huy tối đa tiềm năng, lợi thế của từng ngành, lĩnh vực. Mục tiêu là phát triển các ngành CNVH trở thành ngành kinh tế quan trọng, góp phần quảng bá văn hóa Việt Nam và khẳng định thương hiệu, vị thế quốc gia trên trường quốc tế. Phát triển có trọng tâm, trọng điểm một số ngành để tăng cường tính quảng bá, lan toả các giá trị văn hóa, lịch sử đất nước, con người Việt Nam, thúc đẩy giao lưu, hội nhập quốc tế và tham gia vào chuỗi cung ứng toàn cầu.

Về định hướng phát triển, Cục trưởng Trần Hoàng tiếp tục cho biết, phát triển CNVH phải nằm trong tổng thể các chiến lược, quy hoạch quốc gia. Quá trình phát triển dựa trên tư duy sắc bén, hành động sắc sảo, lựa chọn tinh hoa, đột phá phát triển, để các sản phẩm CNVH đáp ứng được các yếu tố sáng tạo, bản sắc, độc đáo, chuyên nghiệp, lành mạnh, cạnh tranh bền vững trên nền tảng dân tộc, khoa học, đại chúng. Đặc biệt, sự phát triển đó phải góp phần tăng cường sức mạnh mềm quốc gia, xây dựng và khẳng định thương hiệu đối với các sản phẩm CNVH chất lượng cao mang bản sắc văn hóa Việt Nam.

Để đạt được các mục tiêu đề ra đến năm 2030, định hướng đến năm 2045, ông Trần Hoàng cho hay, cần hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách theo hướng xây dựng các văn bản quy phạm pháp luật quản lý nhà nước về CNVH. Rà soát, điều chỉnh, bổ sung, có cơ chế phối hợp hiệu quả giữa các Bộ, ngành, địa phương; chính sách thuế, đầu tư công, đối tác công - tư…; cho phép áp dụng mức thuế suất hợp lý, phù hợp, chính sách hoàn thuế giá trị gia tăng; chính sách bảo hộ, sử dụng tài sản sở hữu trí tuệ… Trong phát triển nguồn nhân lực, phải xây dựng hạ tầng đồng bộ để thu hút đầu tư, hình thành các trung tâm CNVH tại các vùng kinh tế trọng điểm; triển khai các dự án hỗ trợ hoạt động sáng tạo, hình thành các không gian văn hóa và hỗ trợ khởi nghiệp về CNVH.

Đánh giá cụ thể dựa trên dữ liệu

Nêu quan điểm về dự thảo và định hướng phát triển các ngành CNVH trong tương lai, PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện văn hóa nghệ thuật quốc gia Việt Nam cho rằng, trong phát triển CNVH, ngành văn hóa đang dùng số liệu ước tính mà thiếu đi một trung tâm dữ liệu toàn diện. PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương dẫn chứng cả Trung Quốc, Hàn Quốc và nhiều quốc gia khác đều xuất bản "sách xanh" hàng năm để công bố các số liệu của ngành văn hóa từ Trung ương đến địa phương. Một trong những vấn đề căn cơ là muốn phát triển CNVH thành một ngành kinh tế, Việt Nam phải có trung tâm dữ liệu với số liệu cụ thể để nhìn vào, đánh giá và đưa ra những giải pháp phát triển vững vàng hơn.

Đồng quan điểm, TS Tom Flemming, chuyên gia từ Hội đồng Anh cũng khẳng định tầm quan trọng của dữ liệu trong phát triển CNVH. Căn cứ thu thập được sẽ là cơ sở quan trọng để đánh giá sự phát triển các ngành CNVH theo các mốc thời gian cũng như chất lượng phát triển của những ngành này. Bên cạnh vấn đề về dữ liệu, TS Tom Flemming thẳng thắn nhìn nhận, cơ chế phối hợp giữa các sở, ban, ngành, đoàn thể các cấp, giữa khu vực công và tư của Việt Nam trong phát triển CNVH chưa đồng bộ. Sự tham gia của các tổ chức cơ sở, nhất là các tổ chức chịu tác động của hệ thống chính sách còn mang tính hình thức. Các quy định pháp lý liên quan đến việc huy động nguồn lực cho thấy văn hóa chưa hoàn toàn là lĩnh vực được ưu tiên khi sự phát triển văn hóa vẫn gặp phải những rào cản, điểm nghẽn đáng kể cả từ nhận thức xã hội. Các quy định pháp lý hiện chưa theo kịp với hoàn cảnh đang thay đổi.

"Do đó, Việt Nam cần sớm hoàn thiện khung pháp lý, cơ chế để khuyến khích và thu hút đầu tư tư nhân cũng như bảo đảm vai trò tham gia của khu vực tài chính. Điều này có thể thực hiện qua các quỹ đầu tư. Hơn nữa, cần thúc đẩy việc thu hút FDI, thu hút vốn đầu tư nước ngoài vào thị trường Việt Nam để các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài có thể cộng tác với doanh nghiệp trong nước, phát triển tại thị trường Việt Nam", TS Tom Flemming chia sẻ. Cũng liên quan đến vấn đề cơ chế, TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hiệp hội xúc tiến phát triển điện ảnh Việt Nam cho hay, CNVH của Việt Nam phát triển còn thiếu tính biểu tượng, sự tập trung và cơ chế. "Nói đến CNVH, người ta sẽ nghĩ đến Hallyu (làn sóng văn hóa Hàn Quốc), anime (hoạt hình Nhật Bản), phim Hollywood (Hoa Kỳ)… Đây đều là biểu tượng và sự tự hào của các quốc gia này trong phát triển CNVH. Việt Nam cũng cần đi theo hướng đi trên để tìm ra một biểu tượng cho CNVH Việt Nam", TS Ngô Phương Lan nói.

Cũng theo TS Ngô Phương Lan, khi đã tìm ra biểu tượng, Nhà nước cần tập trung nguồn lực để đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, tránh dàn trải; đi đôi với đó là phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho những ngành này. Ngoài ra, phải sớm xây dựng cơ chế hợp tác công tư bởi nếu không hợp tác công tư thì không thể làm CNVH. ■

> *Để phát triển các ngành CNVH trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, phải có sự đồng bộ về chủ trương, thể chế, nguồn lực; tranh thủ thời cơ. Trong bối cảnh đó, yêu cầu về xây dựng dự thảo Chiến lược phát triển các ngành CNVH đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 cũng đòi hỏi phải ở tầm cao hơn; khẳng định được vị trí, vai trò của các ngành CNVH Việt Nam; thúc đẩy sự phát triển những ngành này với quy mô và tầm cao hơn. Chiến lược mới phải có sự kế thừa những kết quả đạt được của chiến lược cũ và thể hiện tầm nhìn sâu rộng hơn nữa; đáp ứng thực tế phát triển phong phú.*
>
> *Khi được ban hành, chiến lược phải nâng cao được nhận thức của toàn xã hội, vị thế của các ngành CNVH cũng như tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, huy động được nguồn lực cho sự phát triển. Chiến lược phải xác định được một số lĩnh vực trọng điểm để có những chủ trương, chính sách, nguồn lực cụ thể để phát triển theo trọng tâm, thế mạnh; đảm bảo tính liên kết. Đặc biệt, phải làm tốt vấn đề ngăn chặn vi phạm quyền tác giả, quyền liên quan, nhất là trên môi trường số; phải tạo mọi điều kiện tốt nhất về môi trường để các ngành CNVH phát triển.*
>
> **(Thứ trưởng HỒ AN PHONG)**

Các ngành CNVH tại Việt Nam có nhiều tiềm năng phát triển **Ảnh: CONCERT "ANH TRAI SAY HI"**

DU LỊCH NÔNG THÔN:

Cầu nối phát triển bền vững nông thôn và bảo tồn văn hóa dân tộc

● BÙI HOÀI SƠN

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và đô thị hóa ngày càng mạnh mẽ, những giá trị văn hóa truyền thống và lối sống làng quê đang đứng trước nguy cơ mai một. Du lịch nông thôn không chỉ là một xu hướng phát triển kinh tế, mà còn là một giải pháp bền vững để bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa dân tộc độc đáo. Đây là cơ hội để kết nối giữa những khát vọng phát triển hiện đại và nền tảng văn hóa truyền thống, giữa cộng đồng nông thôn và thị trường du lịch toàn cầu.

Làng rau Trà Quế (Quảng Nam) Ảnh: KHÁNH CHI

Nhịp cầu đưa quá khứ vào tương lai

Phát triển du lịch nông thôn không chỉ đơn thuần là việc đưa khách du lịch đến với làng quê. Đó là cách để những người nông dân trở thành người kể chuyện, để mỗi hạt gạo, chiếc nón lá, hay phiên chợ quê đều trở thành "nhân chứng" sống động của văn hóa Việt Nam. Khi du khách ngồi bên bếp lửa, lắng nghe những câu chuyện cổ tích từ bà cụ làng chài, hay thử sức làm chiếc bánh chưng dưới bàn tay khéo léo của người dân địa phương, đó là lúc bản sắc văn hóa không chỉ được bảo tồn, mà còn lan tỏa sâu rộng, chạm vào trái tim của những người đến từ muôn phương.

Hơn thế, du lịch nông thôn mang theo hy vọng về một cuộc sống tốt đẹp hơn cho những cộng đồng vốn gắn bó với đất đai và cây lúa. Nó tạo ra những sinh kế bền vững, giúp người trẻ không còn phải rời xa quê hương để tìm kiếm cơ hội, mà có thể xây dựng ước mơ ngay trên chính mảnh đất mình yêu thương. Những mô hình du lịch nông nghiệp ở Đà Lạt, Sa Pa hay ngay ở làng rau Trà Quế đã chứng minh rằng sự kết hợp giữa du lịch và nông nghiệp không chỉ tạo giá trị kinh tế, mà còn giữ vững nét riêng độc đáo của mỗi vùng miền.

Quan trọng hơn cả, du lịch nông thôn là cách để nhắc nhở chúng ta về giá trị của cội nguồn. Trong mỗi bước chân trở về quê hương, mỗi ánh mắt trầm trồ trước vẻ đẹp mộc mạc, là sự khẳng định rằng: Văn hóa là nền tảng, là sức mạnh để nông thôn Việt Nam phát triển bền vững.

Kinh nghiệm từ thế giới - bài học cho du lịch nông thôn Việt Nam

Trong hành trình phát triển bền vững, mỗi quốc gia đều mang trong mình những câu chuyện riêng, những bài học quý báu về cách họ gìn giữ bản sắc và phát triển du lịch nông thôn. Những câu chuyện thành công từ các nước không chỉ là nguồn cảm hứng, mà còn là những "ngọn đuốc sáng" giúp Việt Nam tìm ra con đường của riêng mình để vừa phát triển kinh tế nông thôn, vừa bảo tồn giá trị văn hóa độc đáo.

Tại Nhật Bản, những ngôi làng cổ như Shirakawa-go hay Gokayama đã biến nét kiến trúc truyền thống "gassho-zukuri" thành biểu tượng của di sản văn hóa, thu hút hàng triệu du khách mỗi năm. Không dừng lại ở việc bảo tồn, người dân nơi đây đã gắn kết du lịch với sinh kế địa phương: Từ sản phẩm nông nghiệp hữu cơ đến các hoạt động trải nghiệm nghề thủ công. Đó không chỉ là cách kiếm sống, mà còn là cách họ kể câu chuyện về truyền thống của mình cho thế giới.

Ở Hàn Quốc, những làng cổ như Hahoe hay Yangdong không chỉ được bảo tồn nguyên vẹn mà còn trở thành trung tâm trải nghiệm văn hóa sống động, nơi du khách có thể mặc hanbok, tham gia lễ hội truyền thống và sống như một người bản địa. Điều này không chỉ mang lại giá trị kinh tế mà còn khơi dậy niềm tự hào về di sản trong lòng người dân địa phương.

Từ các trang trại hữu cơ ở New Zealand đến những ngôi làng sinh thái ở Thụy Điển, tất cả đều chỉ ra rằng sự bền vững không chỉ nằm ở việc gìn giữ cảnh quan hay văn hóa, mà còn ở việc tạo ra những cơ hội cho cộng đồng nông thôn để họ sống, làm việc và phát triển trên chính mảnh đất quê hương.

Những kinh nghiệm ấy là lời nhắc nhở rằng du lịch nông thôn không chỉ là sản phẩm, mà là hành trình xây dựng tương lai bền vững từ những giá trị quá khứ. Việt Nam, với bề dày văn hóa và cảnh sắc tuyệt đẹp, đang đứng trước cơ hội lớn để học hỏi và sáng tạo từ thế giới, để mỗi làng quê không chỉ là nơi chốn bình yên, mà còn là trái tim của sự phát triển bền vững.

Việt Nam là điểm đến lý tưởng của du lịch nông thôn

Việt Nam, với chiều dài lịch sử hàng nghìn năm và nền văn hóa đa dạng, tựa như một bức tranh sống động được dệt nên từ những gam màu bình dị của làng quê. Mỗi con đường làng, mỗi ruộng lúa hay tiếng gọi đò trên dòng sông quê hương đều mang trong mình tiềm năng vô tận để phát triển du lịch nông thôn - một con đường không chỉ thúc đẩy kinh tế mà còn lưu giữ những giá trị văn hóa quý báu.

Lợi thế lớn nhất của Việt Nam nằm ở sự phong phú và độc đáo của các làng quê trên khắp mọi miền đất nước. Từ những ruộng bậc thang kỳ vĩ ở Tây Bắc, nơi mỗi mùa lúa chín là một bản hòa ca giữa con người và thiên nhiên, đến những làng chài ven biển miền Trung, nơi nhịp sống gắn bó mật thiết với sóng biển và những lễ hội cầu ngư đầy màu sắc. Hay như vùng đồng bằng Nam Bộ, nơi những cánh đồng bát ngát hòa quyện với dòng sông Cửu Long, là biểu tượng của sự trù phú và hào sảng. Những cảnh quan ấy không chỉ đẹp mà còn là chứng nhân sống động cho văn hóa lao động, sinh hoạt và nghệ thuật của người Việt.

Văn hóa làng quê Việt Nam cũng là một kho báu vô giá, nơi những phong tục, tập quán và nghề thủ công truyền thống vẫn được lưu giữ qua bao thế hệ. Từ làng gốm Bát Tràng với những sản phẩm tinh xảo đến làng tranh Đông Hồ mang đậm triết lý dân gian, mỗi làng nghề là một câu chuyện kể về sự khéo léo và sáng tạo của người dân Việt. Những lễ hội đặc sắc như hội Gióng, lễ hội cồng chiêng Tây Nguyên hay ngày hội đua ghe ngo của người Khmer không chỉ là dịp để bảo tồn văn hóa mà còn thu hút bước chân của du khách từ khắp nơi trên thế giới. Đặc biệt, sự mộc mạc, thân thiện và lòng mến khách của người dân nông thôn là "tài sản mềm" không thể đo đếm.

Trong bối cảnh phát triển bền vững, du lịch nông thôn không chỉ là cơ hội để phát triển kinh tế mà còn là cách để gìn giữ và làm mới những giá trị truyền thống. Với sự ưu ái từ thiên nhiên, bề dày văn hóa và lòng nhiệt thành của con người, Việt Nam hoàn toàn có thể vươn lên trở thành điểm đến hàng đầu về du lịch nông thôn, vừa phát triển kinh tế xanh, vừa bảo tồn di sản văn hóa dân tộc cho muôn đời sau.

Hành trình kiến tạo tương lai bền vững

Du lịch nông thôn ở Việt Nam chứa đựng rất nhiều tiềm năng để bừng sáng, đem lại sức sống mới cho làng quê. Để ánh lửa ấy lan tỏa, cần những giải pháp gắn kết chặt chẽ giữa bảo tồn văn hóa, phát triển kinh tế và bảo vệ môi trường, tất cả đều xoay quanh con người và câu chuyện của mảnh đất quê hương.

Mỗi làng quê Việt Nam, từ miền núi cao Tây Bắc đến đồng bằng trù phú Nam Bộ, đều mang trong mình một nét đẹp riêng. Những lễ hội truyền thống, những làng nghề thủ công như gốm Bát Tràng, tranh Đông Hồ hay lụa Vạn Phúc, chính là kho báu vô giá cần được nâng niu. Nhưng bảo tồn không phải để lưu giữ nguyên trạng trong khung kính. Đó là quá trình để văn hóa sống động hơn qua cách kể chuyện mới, qua việc làm mới sản phẩm truyền thống mà vẫn giữ trọn hồn cốt của nó.

Người dân nông thôn không chỉ là người kể chuyện mà còn là trung tâm của hành trình này. Khi họ được trang bị kỹ năng, được tiếp cận các nguồn lực và trở thành những "đại sứ văn hóa" ngay trên mảnh đất của mình, du lịch nông thôn sẽ không còn là giấc mơ xa vời. Một bữa cơm quê với cá kho, canh chua và rau vườn; một buổi tối quanh bếp lửa với những câu chuyện cổ tích truyền đời đó là những giá trị giản dị nhưng làm lay động trái tim du khách, đưa họ trở về với điều chân thật nhất.

Hạ tầng du lịch nông thôn cũng cần được đầu tư nhưng không phá vỡ cảnh quan, không làm mất đi vẻ đẹp tự nhiên vốn có. Những con đường làng lát đá, những homestay giữa đồng lúa hay những chuyến xe đạp dạo quanh các bản làng là cách để du khách cảm nhận thiên nhiên một cách gần gũi nhất. Tất cả đều cần gắn liền với các giải pháp bền vững như sử dụng năng lượng tái tạo, giảm thiểu rác thải và bảo vệ nguồn nước - những điều nhỏ nhưng ý nghĩa lớn cho tương lai.

Việt Nam cũng cần biết tận dụng thời đại số để đưa hình ảnh làng quê đến gần hơn với thế giới. Một đoạn video ghi lại cảnh hoàng hôn trên ruộng bậc thang, một bức ảnh về nụ cười của người phụ nữ đang dệt lụa hay những chia sẻ chân thành từ du khách về trải nghiệm ở làng quê sẽ là cầu nối mạnh mẽ, đưa du lịch nông thôn Việt Nam vượt qua biên giới.

Cốt lõi của tất cả vẫn là lòng yêu quê hương, ý thức bảo vệ di sản và sự đồng lòng của cả cộng đồng. Khi mỗi người dân hiểu rằng họ đang nắm giữ kho báu của chính mình, họ sẽ sống và hành động để bảo vệ nó. Từ đó, du lịch nông thôn không chỉ là nguồn thu nhập mà còn là niềm tự hào, là sứ mệnh để gìn giữ và lan tỏa giá trị Việt.

Du lịch nông thôn không chỉ là một con đường kinh tế, mà là hành trình khơi dậy tình yêu với đất nước, gắn kết con người với di sản và xây dựng một tương lai bền vững. Việt Nam, với vẻ đẹp của làng quê và tâm hồn người dân, đang đứng trước cơ hội lớn để biến tiềm năng ấy thành sức mạnh - một sức mạnh trường tồn cùng thời gian. ■

An Giang phát triển du lịch gắn với văn hóa dân tộc thiểu số

Bài, ảnh: PHƯƠNG NGHI

Thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", thời gian qua tỉnh An Giang đã triển khai nhiều chương trình, hoạt động nhằm chung tay bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống dân tộc Khmer.

Du khách tham quan trải nghiệm nghề dệt thổ cẩm Châu Giang của ông Mohamad của làng Chăm xã Châu Phong

Phát huy các giá trị văn hóa truyền thống

An Giang hiện có 8 di sản văn hóa phi vật thể được đưa vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia, trong đó có 6 di sản văn hóa phi vật thể của dân tộc thiểu số Khmer và Chăm. Mới đây, UBND tỉnh ban hành quyết định phê duyệt Đề án bảo tồn và phát huy giá trị Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia với Hội Đua bò Bảy Núi; tri thức và kỹ thuật viết chữ trên lá buông của người Khmer. Ngoài ra, trong cộng đồng dân tộc thiểu số có 3 di tích được xếp hạng cấp quốc gia là Di tích chùa Ông Bắc (TP Long Xuyên) của dân tộc Hoa, thánh đường Hồi giáo Mubarak (thị xã Tân Châu) của dân tộc Chăm, chùa Svayton (huyện Tri Tôn) của dân tộc Khmer. Tỉnh còn có 2 di tích cấp tỉnh (chùa Snaydonkum (xã Ô Lâm, huyện Tri Tôn) và chùa Svay Ta Hon (xã An Tức, huyện Tri Tôn) của dân tộc Khmer.

Theo Phó Trưởng ban Dân tộc tỉnh An Giang Chau Anne, thời gian qua, ngoài các lễ hội truyền thống được tổ chức trong cộng đồng, ngành chức năng trên địa bàn tỉnh còn tổ chức nhiều ngày hội văn hóa, thể thao và du lịch để tôn vinh bản sắc văn hóa truyền thống đặc sắc của đồng bào dân tộc thiểu số. Nhiều nghệ nhân, nhà sư được tạo điều kiện và hỗ trợ nguồn lực để truyền dạy đàn ngũ âm, dạy chữ viết, đàn Chà Pay, dệt thổ cẩm, làm gốm, múa Dù Kê… cho thế hệ trẻ.

"Các di tích lịch sử văn hóa được quản lý, hướng dẫn trùng tu, tôn tạo, nhằm bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa truyền thống. Qua đó, góp phần giữ gìn bản sắc, kiến trúc nghệ thuật, nét văn hóa truyền thống của cộng đồng. Đồng thời, đưa dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống của các dân tộc thiểu số vào du lịch để duy trì và bảo tồn các giá trị văn hóa của các dân tộc; đa dạng hóa các hoạt động trong khai thác du lịch tại địa phương, nhằm nâng cao chất lượng của các hoạt động du lịch; huy động sự tham gia của cộng đồng và mọi nguồn lực xã hội đầu tư và bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc của các dân tộc thiểu số", ông Chau Anne cho biết thêm.

"Giữ lửa" nghề gắn với phát triển du lịch

Ông Mohamad (chủ cơ sở dệt thổ cẩm Châu Giang của làng Chăm xã Châu Phong, thị xã Tân Châu) cho biết, ông là đời thứ 3 "giữ lửa" nghề dệt thổ cẩm của dân tộc Chăm, bằng việc đa dạng sản phẩm, kết hợp đưa khách tham quan trải nghiệm nghề dệt thổ cẩm truyền thống của dân tộc mình. Gần đây nhất, ông được bầu giữ chức Tổ trưởng Tổ du lịch cộng đồng làng Chăm với 12 thành viên.

Ông Mohamad nói: "Mỗi thành viên có 1 sản phẩm phục vụ khách du lịch như hộ ông Hứa Hoàng Vũ chuyên chế biến lạp xưởng bò; hộ ông Vách Gia chuyên chế biến món cà - ri bò… hoạt động của Tổ hợp tác nhằm góp phần bảo tồn, phát huy văn hóa Chăm, khôi phục và phát triển các làng nghề truyền thống, tạo ra sản phẩm du lịch đa dạng, tăng tính liên kết cộng đồng. Chúng tôi mong muốn mang lại cho du khách cơ hội trải nghiệm loại hình du lịch mới lạ, độc đáo ở làng Chăm Châu Phong".

Hiện An Giang có 23 xã đồng bào dân tộc thiểu số được xây dựng nhà văn hóa (hoặc trung tâm văn hóa và học tập cộng đồng, điểm sinh hoạt văn hóa). Xã Ô Lâm, huyện Tri Tôn có đội văn nghệ gia đình, chủ yếu ca múa, Dù Kê; chùa Ô Lâm, xã An Phú, thị xã Tịnh Biên thành lập đội văn nghệ ngũ âm. Câu lạc bộ văn hóa dân gian trình diễn Dù Kê của đồng bào Khmer được thành lập tại xã Ô Lâm, với 24 nghệ nhân. Tỉnh hỗ trợ cấp trang thiết bị cho 2 nhà văn hóa, 7 đội văn nghệ truyền thống; tổ chức thi đấu đua bò thể thao truyền thống cấp tỉnh của đồng bào Khmer tại huyện Tri Tôn và thị xã Tịnh Biên...

Trong giai đoạn 2023-2026, tỉnh phấn đấu sưu tầm, nghiên cứu, kiểm kê hằng năm để lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể về văn học dân gian các dân tộc thiểu trên địa bàn; sưu tầm, số hóa, xây dựng cơ sở dữ liệu số lĩnh vực này, góp phần lưu trữ, nghiên cứu, tổ chức xuất bản, phát huy, truyền dạy. Tỉnh phấn đấu 20% tác phẩm (có nguy cơ mai một) được bảo tồn, tư liệu hóa; 50% tác giả, nghệ nhân thuộc lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể nói chung, văn học dân gian của các dân tộc thiểu số nói riêng được hưởng chính sách hỗ trợ trong hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị; 40% trường dân tộc nội trú và các cấp trường tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số đưa văn học dân gian vào sinh hoạt ngoại khóa, ngày hội, giao lưu, liên hoan cho học sinh. Ngoài ra, phấn đấu hình thành 1 - 2 câu lạc bộ, đội văn nghệ dân gian vùng dân tộc thiểu số để thực hành, biểu diễn và trao truyền thể loại văn học dân gian.

Theo Phó Chủ tịch UBND tỉnh An Giang Lê Văn Phước, những năm qua, tỉnh quan tâm tổ chức sự kiện Văn hóa, thể thao và du lịch gắn với phát huy giá trị truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số, bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú, nâng cao về chất lượng, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa ngày càng cao của cộng đồng. "Thời gian tới, tỉnh tập trung phát triển du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng, du lịch nông thôn miền núi, hướng phát triển du lịch nội địa gắn phát triển du lịch với bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống của các dân tộc thiểu số. Đây là một trong những điểm rất thuận lợi để địa phương tiếp tục thực hiện có hiệu quả Dự án 6", ông Phước chia sẻ.

Từ các nội dung được đầu tư có thể thấy, nguồn lực mà tỉnh An Giang đưa về các phum sóc để bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa Khmer mang tính toàn diện, có chiều sâu. Với đồng bào Khmer, sự hỗ trợ này có ý nghĩa to lớn, mang kỳ vọng sẽ giúp văn hóa truyền thống của đồng bào Khmer được gìn giữ bền vững và ngày càng lan tỏa sức sống. ■

Hội An tổ chức nhiều hoạt động đặc sắc chào năm mới 2025

Nhiều hoạt động văn hóa - nghệ thuật đặc sắc sẽ được TP Hội An (Quảng Nam) tổ chức để phục vụ nhân dân và du khách tham quan trong dịp chào năm mới 2025.

Mở đầu chuỗi hoạt động là chương trình "Biểu diễn nghệ thuật đường phố" diễn ra từ 18h30 ngày 30 và 31.12 tại Công viên Kazik trong khu vực phố cổ Hội An. Chương trình là sự kết hợp trình diễn của các nghệ sĩ múa cùng các ban nhạc truyền thống và đương đại, chắc chắn sẽ mang lại cho khán giả những giai điệu âm nhạc đầy cuốn hút, những vũ đạo bay bổng, sôi động của các vũ công.

Vào thời khắc đêm cuối năm 2024, khán giả sẽ được hòa vào không khí vui tươi, nhộn nhịp của các vũ điệu bùng cháy, đầy sức sống trong chương trình giao lưu âm nhạc "Hội An - Xuân và Tuổi trẻ" và Dạ hội "Hội An chào năm mới 2025" diễn ra từ 20h30 ngày 31.12 tại Công viên Hội An. Chương trình sẽ kéo dài qua thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới, cùng sự tham gia của các ban nhạc, nhóm nhảy với tinh thần trẻ trung, sôi động chào năm mới 2025.

Sáng ngày 1.1.2025, chương trình "Đón đoàn khách đầu tiên tham quan Đô thị cổ Hội An năm 2025" diễn ra tại khu vực Chùa Cầu như lời chào đón nồng nhiệt đến tất cả những vị khách đã, đang và sẽ chọn Hội An làm điểm đến tham quan và trải nghiệm. Thành phố kỳ vọng tiếp tục nhận được nhiều tình cảm yêu thương của du khách và sẽ không ngừng cải thiện, nâng cao chất lượng dịch vụ hiện có, cũng như đổi mới, sáng tạo để mang lại nhiều sản phẩm du lịch mới để xứng đáng với tình cảm từ du khách bốn phương.

Tin, ảnh: KHÁNH CH

Biểu diễn nghệ thuật đường phố sẽ diễn ra trong hai đêm 30-31.12 tại Công viên Kazik

XÂY DỰNG "NGƯỜI HÀ NỘI THANH LỊCH, VĂN MINH":

Phải chăng chưa đi đúng hướng?

HÀ PHƯƠNG; ảnh: XUÂN TRẦN

Nhiều thách thức trong sự "đứt gãy" của lối sống Hà Nội, trong phẩm chất hào hoa, thanh lịch của người Hà Nội đang gây nhiều lo lắng trong câu chuyện xây dựng hệ giá trị chuẩn mực ở "chốn kinh sư muôn đời".

Xây dựng Hệ giá trị văn hóa con người Hà Nội

Thay vì lối ăn nói nhỏ nhẹ, có duyên, nhiều cư dân sinh sống lâu năm trên mảnh đất kinh kỳ trở nên tùy tiện với tác phong ăn mặc buông tuồng, nói năng suồng sã, xả rác bừa bãi, "vô tư" vượt đèn đỏ, đi ngược chiều… Phần nào đó, Hà Nội hiện lên với một diện mạo nhếch nhác, xô bồ, có phần hỗn loạn ở một số đường phố, khu dân cư...

Mai một nhiều giá trị

TS Nguyễn Viết Chức, nguyên Phó chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội (nay là Ủy ban Văn hóa, Giáo dục) nhắc nhớ, nói về người Hà Nội có lẽ không ai có thể nói da diết hơn, hào hùng hơn Nguyễn Đình Thi thông qua nhạc phẩm "Người Hà Nội", với những ca từ sâu lắng về "hồn núi sông ngàn năm", điều nuôi dưỡng nên người Hà Nội. Có lẽ vì Nguyễn Đình Thi là người sinh ra và lớn lên bên Hồ Gươm, lại có một tâm hồn và tài năng đặc biệt nên mới cảm nhận được sự lớn lên thành người Hà Nội của mình bằng "hồn núi sông ngàn năm", từ những gì gần gũi nhất, thật nhất và cũng lắng đọng nhất.

Vậy, "Người Hà Nội có gì đặc biệt? Người Hà Nội bước vào kỷ nguyên mới cần phát huy phẩm chất đã có và bổ sung những phẩm chất mới nào? Xác định điều đó không dễ, có lẽ phải bắt đầu từ truyền thống ngàn năm văn hiến…", TS Nguyễn Viết Chức nhấn mạnh. PGS.TSKH Lương Đình Hải cho rằng, Hà Nội là địa phương đi đầu trong xây dựng các quy tắc ứng xử và chuẩn mực con người Thủ đô hào hoa, thanh lịch, nghĩa tình, văn minh, sáng tạo. Nếu triển khai xây dựng các bộ chuẩn mực cho các chủ thể thì trước hết cần tập trung cho các chuẩn mực đạo đức. Phó Cục trưởng Cục Văn hóa cơ sở (Bộ VHTTDL) Lương Đức Thắng nhấn mạnh, là trái tim của cả nước, những vấn đề đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa Thủ đô, xây dựng tiêu chí người Hà Nội thanh lịch, văn minh được đặt ra cấp thiết. Tuy nhiên, ông Thắng lưu ý, cùng với quá trình phát triển đất nước, một số hệ giá trị cũng đã có những thay đổi. Điều đó cho thấy sự cần thiết phải làm rõ nội hàm từng hệ giá trị, bên cạnh những giá trị cốt lõi cần gìn giữ, phát huy thì còn có những hệ giá trị mới hoặc đã thay đổi cho phù hợp với hoàn cảnh, tình hình mới.

PGS.TS Bùi Xuân Đính, Hội Dân tộc học và Nhân học Việt Nam khẳng định, xây dựng "Người Hà Nội thanh lịch, văn minh" là nhiệm vụ trọng yếu của Hà Nội. Nhìn vào sự phát triển của một địa phương, người ta không chỉ căn cứ vào sự tăng trưởng kinh tế, mà còn phải xem xét các khía cạnh xã hội và văn hóa, đặc biệt là con người. Đối với Thủ đô, yêu cầu xây dựng văn hóa, con người càng đòi hỏi mức độ cao hơn, sự kỳ vọng của người dân các địa phương mỗi khi về Hà Nội hoặc nắm bắt các thông tin về Hà Nội càng cao hơn. Nhấn mạnh việc xây dựng "Người Hà Nội thanh lịch, văn minh" được đặt ra từ lâu và Hà Nội đã, đang nỗ lực phấn đấu cho mục tiêu đó, tuy nhiên, cũng theo ông Đính, có một thực tế đã và đang diễn ra là, dù các văn bản, nghị quyết về xây dựng "Người Hà Nội thanh lịch, văn minh" khá nhiều, việc triển khai thực hiện cũng qua nhiều bước, nhiều "thời đoạn", song kết quả vẫn chưa được như mong muốn. Các khía cạnh đời sống của Hà Nội đang nảy sinh nhiều bất cập mà nguyên nhân chủ yếu là từ phía con người, được đánh giá là "xô bồ", "bác tạp", "nửa tỉnh nửa quê, chẳng ra quê mà cũng

Nét đẹp văn hóa người Hà Nội

chẳng là phố”… Thực trạng đó khiến cho nhiều nhà nghiên cứu văn hóa đặt câu hỏi, phải chăng việc xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” chưa đi đúng hướng, hay tiêu chí của “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” có điều gì chưa sát thực?

Kỷ nguyên mới và những yêu cầu mới

Theo TS Nguyễn Viết Chức, trong mọi hoàn cảnh lịch sử, người Hà Nội vẫn có những nét riêng tạo nên bản sắc của “chốn kinh sư muôn đời”. Chúng ta cần xác định, bước vào kỷ nguyên mới, những phẩm chất nào của người Hà Nội cần giữ gìn và phát huy, những phẩm chất nào cần bổ sung nhằm đáp ứng yêu cầu mới.

Cụ thể, ông Chức cho rằng, những bản lĩnh đó là: Tiên phong, Bản lĩnh, Sáng tạo, Bao dung. Người Hà Nội có được một tài sản lớn nhất trong kho tàng văn hóa dân tộc, lại được tiếp nhận những điều kiện tốt nhất về vật chất và tinh thần với tư cách là công dân Thủ đô, đầu não chính trị, trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa - xã hội, vì thế, phải là người tiên phong trong mọi lĩnh vực của kỷ nguyên mới. Bên cạnh đó,

Dù các văn bản, nghị quyết về xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” khá nhiều, việc triển khai thực hiện cũng qua nhiều bước, nhiều “thời đoạn”, song kết quả vẫn chưa được như mong muốn. Các khía cạnh đời sống của Hà Nội đang nảy sinh nhiều bất cập mà nguyên nhân chủ yếu là từ phía con người, được đánh giá là “xô bồ”, “bác tạp”, “nửa tỉnh nửa quê, chẳng ra quê mà cũng chẳng là phố”...

muốn tiên phong, muốn sáng tạo phải có bản lĩnh. Trong kỷ nguyên mới, không cho phép lạc hậu trong tư duy cũng như tác nghiệp, vì thế sáng tạo là phẩm chất hàng đầu. Cuối cùng, bao dung không chỉ là phẩm chất vốn có của người Việt Nam, mà đặc biệt là phẩm chất của người Hà Nội.

Nêu một số biểu hiện đứt gãy trong lối sống Hà Nội, PGS.TS Bùi Xuân Đính lưu ý, tiêu chí “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” đã được tranh luận từ lâu, song dường như khi đưa ra tiêu chí, các cơ quan có trách nhiệm không lưu ý hoặc lưu ý không đúng mức những thói quen, tật xấu đang hằng ngày, hằng giờ hiện hữu, tác động, ảnh hưởng trực tiếp đến hành xử của mỗi người, tác động đến việc xây dựng “người Hà Nội văn minh, thanh lịch” hiện nay. Các mặt hạn chế và những thói hư, tật xấu, đó là: Tính tùy tiện, dễ làm bừa, làm càn, làm vì lợi ích cá nhân mà không thấy lợi ích của người khác và của cộng đồng, làm vì lợi ích trước mắt, không nhìn thấy lợi ích lâu dài; thái độ coi thường pháp luật; tính vụ lợi; tính đố kỵ tiểu nông; tính bè phái, cục bộ. “Việc xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” phải nhấn mạnh đến nội dung loại dần, tiến tới loại bỏ tới mức cao nhất những mặt hạn chế, tiêu cực này”, theo ông Bùi Xuân Đính.

Ông Đính lưu ý, xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” cần có giải pháp tổng thể, đồng bộ về các mặt, song các giải pháp cần ưu tiên, cần coi trọng trước hết là xây dựng được ý thức, tác phong sống và làm việc theo pháp luật cho mọi công dân, đây là tiêu chí đầu tiên, cốt yếu của con người trong một xã hội văn minh. Bên cạnh đó là các yếu tố: Coi trọng giáo dục gia đình và đề cao trách nhiệm của gia đình trong giáo dục con cái theo các khuôn mẫu; coi trọng công tác tuyên truyền về những biểu hiện cụ thể của “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” bằng nhiều hình thức, ở nhiều môi trường khác nhau… PGS. TSKH Lương Đình Hải đề xuất, cần tổng kết kinh nghiệm việc xây dựng chuẩn mực của một số địa phương, lĩnh vực, ngành đã đi trước. Cần tiếp tục cho “địa phương hóa”, “lĩnh vực hóa”, “ngành nghề hóa” các hệ giá trị, các giá trị và chuẩn mực con người thành các tiêu chí sát hợp với địa phương, lĩnh vực, ngành, nghề ở từng thời kỳ. Cần tiếp tục triển khai một số hướng và nội dung nghiên cứu xác định các giá trị và triển khai xây dựng các giá trị, cần thiết, phù hợp với thời kỳ vươn mình của dân tộc. Thêm nữa, không thể cầu toàn, qua kinh nghiệm một số địa phương, Bộ, ngành thời gian qua đã xây dựng các quy tắc và chuẩn mực, tiêu chí, thì thấy các cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan, địa phương cần mạnh dạn phác thảo các bộ chuẩn mực, quy tắc ứng xử, tiêu chí xây dựng và phát triển con người sát hợp với đặc điểm, tình hình của cơ quan, đơn vị, địa phương mình.

Theo PGS.TSKH Lương Đình Hải, quá trình tạo lập, xây dựng kinh đô, thủ đô là quá trình cư dân các nơi dù có muốn giữ và cố giữ các yếu tố văn hóa, cách sống của quê hương mình, nhưng để thành đạt, thành danh, đều phải “tráng một lớp men Thăng Long - Hà Nội”. Tức phải gọt giũa mình, phải học hỏi, tiếp thu những tinh hoa, tri thức, những nét hay đẹp, tinh tế của muôn phương, loại bớt, loại dần những “thô kệch” ở quê gốc. Hoặc, phải biết kết hợp những cái đẹp, cái hay ở mọi nơi, nâng lên một tầm mới. ■

Đón sắc xuân bằng nghệ thuật

● **THANH NGỌC**

Trong tinh thần tiễn năm Rồng, đón năm Tỵ, triển lãm *Tết Tỵ* của nhóm họa sĩ G39 mang đến một phòng tranh rực rỡ sắc màu, như một lời chào, lời chúc an lành cho một xuân mới, một năm mới bằng nghệ thuật.

Triển lãm *Tết Tỵ* của nhóm họa sĩ G39 vừa khai mạc tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, trưng bày 80 tác phẩm đa dạng về loại hình và chất liệu gồm: Tranh bột màu, xé giấy, khắc gỗ, acrylic, sơn dầu, sơn mài, các tượng gốm, tượng sắt… Giám tuyển triển lãm, họa sĩ Lê Thiết Cương chia sẻ: “Mỗi năm, nhóm họa sĩ G39 lại cùng bày triển lãm thường niên tiễn năm cũ đi, mừng linh vật năm mới đến. Đây là triển lãm lần thứ 10, và lần thứ 4 diễn ra tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam. Cách đây khoảng 6 tháng, tôi viết thư mời các họa sĩ, và mọi người tham gia nhiệt tình, lần này là đông nhất với 16 họa sĩ, mang đến 80 tác phẩm”.

Nói về chủ đề triển lãm *Tết Tỵ* và linh vật biểu tượng của năm Ất Tỵ 2025, họa sĩ Lê Thiết Cương cho biết: Tỵ với biểu tượng con rắn, là một trong 12 con vật biểu tượng của năm. Dù là năm hay tháng, ngày, giờ thì bốn cữ này cũng nằm trong vòng tuần hoàn thập nhị địa chi. Ở Việt Nam, tục thờ rắn là một tín ngưỡng nguyên thủy với hai ý nghĩa chính là vật tổ và thủy thần. Chính vì sợ rắn nên con người đã thần thánh hóa loài rắn, thờ cúng để mong rắn bảo vệ cho mình. Có thể tìm thấy điều này trong các câu chuyện cổ tích, huyền thoại, phong tục tập quán, văn học nghệ thuật...

Trong nghệ thuật, rồng, rắn, dê, gà… đều có thể là đề tài, nguyên liệu cho nghệ sĩ “chế biến”, sáng tạo ra tác phẩm của riêng mình. Tuy nhiên, trong mỹ thuật truyền thống và mỹ thuật hiện đại của người Việt, hình tượng rắn ít xuất hiện. Trong tranh Hàng Trống, Kim Hoàng (Hà Nội), Đông Hồ (Bắc Ninh), làng Sình (Huế), hình ảnh rắn hầu như vắng bóng, hội họa hiện đại cũng ít người vẽ rắn. Ở triển lãm lần này, họa sĩ Lê Thiết Cương vẽ tranh trên gốm với hình ảnh 2 con rắn ôm lấy câu cuối cùng của Kinh Bát Nhã, họa sĩ Nguyễn Hồng Quang cũng thể hiện rắn khỏe khoắn với chất liệu gốm Hương Canh... Một cách đa dạng và sáng tạo, các họa sĩ không chỉ tôn lên vẻ đẹp của loài vật này mà còn gửi gắm những thông điệp sâu sắc về cuộc sống. Trưng bày hai bức tranh vẽ rắn, họa sĩ Hoàng Phương Liên bày tỏ: “Trong triển lãm, có họa sĩ thể hiện rắn bằng chất liệu sơn dầu, sơn mài, gốm… toát lên thần thái của linh vật. Tìm hiểu thì thấy con rắn ít thấy trong hội họa, nhưng tôi muốn chuyển tải qua tranh xé giấy của mình bức tranh gia đình rắn, trong tranh cũng mang tên *Tết Tỵ*, với bố mẹ và 3 đứa con, thể hiện sự đầm ấm, vui tươi trong năm mới”.

Đón *Tết Tỵ*, các họa sĩ đã họa nên bức tranh thiên nhiên trải rộng, rộn ràng thắm sắc cảnh vật, con người. Từ làng quê thanh bình của họa sĩ Nguyễn Thanh Quang, từ những bức tĩnh vật, hoa tươi rực rỡ của họa sĩ Bình Nhi; người xem lạc vào cảnh sắc hoa mai, hoa mận vùng cao của họa sĩ Vương Linh, hân hoan trẩy hội cùng họa sĩ Việt Anh và Hoàng Phương Liên; nô nức với các trò chơi dân gian (kéo co, rồng rắn lên mây) trong không khí lễ hội truyền thống làng Cự Đà qua tranh của họa sĩ Nguyễn Quốc Thắng... Khách tham quan còn được đắm mình trong một không gian nghệ thuật đa dạng với nhiều chủ đề khác nhau, mỗi tác phẩm đều mang một vẻ đẹp và kể một câu chuyện riêng.

Một góc triển lãm Ảnh: THU THỦY

Tham gia triển lãm với bảy tác phẩm như *Ngọc Bích, Nghìn lẻ một đêm, Những bức tranh trong phòng triển lãm*… nữ nghệ sĩ sáo, họa sĩ Lê Thư Hương chia sẻ: “Dịp Tết đến xuân về, tất cả họa sĩ đều có những mong ước và tình cảm ấm áp thể hiện trên tranh, muốn gửi gắm đến những người yêu nghệ thuật sắc màu rực rỡ của mùa xuân đầy sức sống, với bức tranh thiên nhiên, hình ảnh Tết, sự quây quần ấm áp… Đối với tôi, khi vẽ là một sự giải phóng năng lượng và tôi rất muốn mang những năng lượng tích cực bằng màu sắc rực rỡ đến mọi người. Tết đến xuân về cũng là lúc tôi có tinh thần phấn chấn, phấn khởi và thể hiện tất cả những điều đó trên toan, đem những cảm xúc, tâm tư, tình cảm và vẻ đẹp cảm nhận được qua con mắt của người họa sĩ đến với người xem. Hi vọng mọi người đều cảm nhận được những tình cảm và nét đẹp trong thiên nhiên, con người, của tình cảm, của linh vật tương ứng với năm Ất Tỵ”.

Không bị bó buộc theo một chủ đề nhất định, các tác phẩm của họa sĩ Lê Thư Hương thể hiện đa dạng đề tài, là đặc trưng bình hoa Tết cổ truyền của Việt Nam, là sự bay bổng, phóng khoáng, trừu tượng, nơi để chị truyền tải tình yêu hội họa, tình yêu nghệ thuật bằng cách “chơi với màu” và thể hiện chúng trên tranh… Vừa chơi nhạc, vừa vẽ tranh, nghệ sĩ Lê Thư Hương cho rằng: “Nghệ thuật có sự tương hỗ, cho dù đó là âm nhạc hay hội họa, điêu khắc… đều chung một gốc mà ra, là đều về cái đẹp, thẩm mỹ. Khi vẽ tranh, âm nhạc đã giúp tôi rất nhiều trong việc thăng hoa và cảm xúc cũng như truyền tải ý tưởng, thay vì bằng âm thanh thì mình thay thế nó bằng màu sắc. Và ngược lại, khi chơi nhạc, tôi cũng nghĩ về những mảng màu trong tranh để làm nên những sắc thái khác nhau trong âm nhạc”.

Triển lãm đã nhận được sự quan tâm lớn từ công chúng. Nhiều người bày tỏ sự thích thú trước sáng tạo nghệ thuật của các họa sĩ và đa dạng của các tác phẩm, là một dịp thưởng thức nghệ thuật và hiểu hơn về văn hóa và con người Việt Nam. ■

Dấu ấn 50 năm vươn mình của Thành phố mang tên Bác

● **THÙY TRANG; ảnh: BTC**

Vào tối nay 30.12, tại Nhà hát Thành phố, UBND TP.HCM tổ chức Lễ công bố và trao giải Cuộc vận động sáng tác và dàn dựng các tác phẩm văn học, nghệ thuật nhân kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Sự kiện không chỉ vinh danh những tác phẩm xuất sắc mà còn thể hiện sự quan tâm của Đảng và Nhà nước đối với văn học, nghệ thuật, cũng như ghi nhận đóng góp của các văn nghệ sĩ vào sự phát triển của Thành phố mang tên Bác nói riêng, cả nước nói chung.

Lãnh đạo TP.HCM và các văn nghệ sĩ trong một chương trình nghệ thuật

Đoàn văn nghệ sĩ TP.HCM tham quan, trải nghiệm Metro Bến Thành - Suối Tiên

Tái hiện và ca ngợi những giá trị lịch sử - văn hóa

Cuộc vận động do UBND TP.HCM tổ chức, với sự phối hợp của Sở VHTT TP.HCM, Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật TP.HCM, các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành và đơn vị có liên quan. Với chủ đề *Thành phố Hồ Chí Minh - 50 năm tự hào bản anh hùng ca,* cuộc vận động là một trong những hoạt động quan trọng nhằm khơi dậy niềm tự hào về chặng đường phát triển của TP suốt nửa thế kỷ qua.

Kể từ khi phát động vào tháng 7.2023, sự kiện đã thu hút sự tham gia của 434 tác giả từ khắp mọi miền đất nước, với tổng cộng 630 tác phẩm thuộc nhiều thể loại, bao gồm văn học, âm nhạc, sân khấu, múa, mỹ thuật, nhiếp ảnh, điện ảnh và kiến trúc. Bên cạnh việc khuyến khích sáng tạo, cuộc vận động còn là cơ hội để các tác giả tái hiện và ca ngợi giá trị lịch sử, cũng như những thành tựu nổi bật mà TP.HCM đã đạt được trong suốt nửa thế kỷ qua. Chương trình đã tạo ra không gian mở, nơi các tác giả, từ những cây bút chuyên nghiệp đến những người sáng tác không chuyên, có thể bày tỏ tình cảm và lòng yêu mến sâu sắc đối với Thành phố mang tên Bác.

Theo các văn nghệ sĩ, trong kỷ nguyên mới, khi đất nước đang vươn mình ra thế giới với sự phát triển mạnh mẽ về kinh tế, xã hội và hội nhập quốc tế, văn học nghệ thuật đã trở thành sức mạnh tinh thần vô cùng quan trọng, góp phần củng cố và khẳng định bản sắc văn hóa dân tộc. Đây là giai đoạn mà các tác phẩm nghệ thuật không chỉ phản ánh đời sống, mà còn đóng vai trò là ngọn cờ tiên phong trong việc tuyên truyền, định hướng và lan tỏa các giá trị cốt lõi. Trong bối cảnh đó, cuộc vận động đã giúp khơi dậy niềm tự hào về lịch sử và truyền thống, phát huy giá trị văn hóa, phản ánh sự đổi mới của xã hội, tinh thần sáng tạo không ngừng và khát vọng vươn lên của Việt Nam.

Suốt quá trình vận động, các hoạt động hỗ trợ sáng tạo đã được BTC chú trọng, giúp tác giả có thêm những trải nghiệm và chất liệu phong phú. Nổi bật là các chuyến đi về nguồn và các trại sáng tác văn học nghệ thuật, nơi người viết được tiếp xúc với những di tích lịch sử, địa chỉ đỏ và các công trình trọng điểm của TP…

Vai trò của văn nghệ sĩ trong kỷ nguyên mới

Văn học và nghệ thuật không chỉ là những sản phẩm tinh thần, mà còn là phần không thể thiếu trong đời sống xã hội, đóng góp vào việc xây dựng và củng cố nền tảng văn hóa, nâng cao chất lượng đời sống tinh thần người dân. Trong bối cảnh TP.HCM đang vươn mình trở thành một đô thị hiện đại, trung tâm kinh tế, văn hóa và giáo dục hàng đầu khu vực, vai trò của các tác phẩm văn học, nghệ thuật càng trở nên quan trọng, không chỉ phản ánh câu chuyện, khát vọng và thử thách, mà còn là cầu nối, giúp những giá trị truyền thống hòa nhập vào dòng chảy hiện đại.

Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Trần Thế Thuận chia sẻ: Cuộc vận động là một trong những hoạt động quan trọng nhằm Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, đồng thời tôn vinh những đóng góp to lớn của văn nghệ sĩ vào sự phát triển của TP. Ông cũng khẳng định rằng, những tác phẩm xuất sắc từ cuộc vận động sẽ được giới thiệu và trình diễn tại các sự kiện văn hóa, ngoại giao, lễ hội, góp phần quảng bá hình ảnh Việt Nam đến bạn bè quốc tế.

Trong phát biểu chỉ đạo cuộc vận động, để bày tỏ sự trân trọng và cảm ơn đối với các văn nghệ sĩ, những người đã tạo ra những tác phẩm đặc sắc, Chủ tịch UBND TP.HCM Phan Văn Mãi đã nhấn mạnh: "Chính những tác phẩm đã làm cho đời sống văn học, nghệ thuật và tinh thần của nhân dân thêm phong phú và ý nghĩa, đồng thời đồng hành cùng sự nghiệp xây dựng, phát triển của Thành phố mang tên Bác".

Ông Phan Văn Mãi kỳ vọng, sự kiện không chỉ là một dấu mốc lịch sử mà còn là nguồn cảm hứng để các tác giả tiếp tục sáng tạo những tác phẩm lớn, phản ánh sự nỗ lực và cố gắng của TP.HCM trong hành trình phát triển.

Bên cạnh đó, ông cũng khẳng định, TP sẽ tạo cơ chế thuận lợi để các văn nghệ sĩ phát triển sự nghiệp, đồng thời bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống; tiếp tục đầu tư vào cơ sở vật chất, đội ngũ nhân lực và các hoạt động hỗ trợ, nhằm thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ hơn của văn hóa, nghệ thuật trong thời gian tới.

Có thể nói, cuộc vận động là bước đi quan trọng trong việc phát triển đồng bộ các lĩnh vực văn hóa nghệ thuật của TP.HCM. Từ văn học, âm nhạc, sân khấu đến mỹ thuật, nhiếp ảnh và điện ảnh, tất cả đều góp phần tạo nên một không gian văn hóa phong phú, đa dạng, mang đậm dấu ấn lịch sử và hiện đại của một thành phố lớn mạnh.

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, vai trò của văn nghệ sĩ càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Họ không chỉ là những người sáng tạo, mà còn dẫn dắt tinh thần, đóng góp vào việc xây dựng giá trị văn hóa và hướng tới tương lai. Từ những tác phẩm phản ánh lịch sử, những giai thoại về TP, đến những dự phóng về tương lai, các văn nghệ sĩ là những người góp phần kiến tạo hình ảnh sống động về đất nước và con người Việt Nam.

Họ là những người tiên phong trong việc phản ánh các sự kiện lịch sử trọng đại, những thay đổi của xã hội, đồng thời là nhịp cầu kết nối giữa quá khứ, hiện tại và tương lai. Chính vì vậy, việc TP.HCM tổ chức cuộc vận động sáng tác và dàn dựng, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật nhân dịp kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước không chỉ mang ý nghĩa văn hóa sâu sắc, mà còn là sự ghi nhận và tri ân đối với những đóng góp quan trọng của giới văn nghệ sĩ. ■

Tọa đàm và ra mắt tác phẩm *Duyên: Hiện thực, Trừu tượng, Thiền họa*

Duyên: Hiện thực, Trừu tượng, Thiền họa là cuốn sách giới thiệu về cuộc đời, sự nghiệp sáng tác và các tác phẩm của họa sĩ Trần Phúc Duyên (1923-1993) - họa sĩ thuộc thế hệ sau cùng của Trường Mỹ thuật Đông Dương, nhưng có cuộc đời và sự nghiệp sáng tạo khác biệt so với các nghệ sĩ cùng thời.

Cuốn sách ra đời sau chặng đường 6 năm chuẩn bị của hai nhà sưu tầm Phạm Lê (Phạm Quốc Đạt và Lê Quang Vinh), nhờ vào cơ duyên tình cờ phát hiện ra "kho báu" các tác phẩm đồ sộ của họa sĩ Trần Phúc Duyên đã bị lãng quên ở một nơi xa xôi, tại ngoại ô Thủ đô Bern (Thụy Sĩ), nơi ông sống và làm việc từ năm 1968 cho đến khi qua đời năm 1993. Với mong muốn giới thiệu với công chúng Việt Nam di sản nghệ thuật đặc biệt của Trần Phúc Duyên, ngày 4.1.2025, tại Trường Đại học Mỹ thuật Việt Nam, Công ty cổ phần Sách Omega Việt Nam (Omega Plus) cùng Phạm Lê Collection, gia đình cố họa sĩ và Trường Đại học Mỹ thuật Việt Nam sẽ tổ chức tọa đàm và ra mắt sách "DUYÊN: Hiện thực, Trừu tượng, Thiền họa - Cuộc đời và sự nghiệp sáng tác của họa sĩ Trần Phúc Duyên".

HÀ MY

CUỘC VẬN ĐỘNG SÁNG TÁC VĂN HỌC NGHỆ THUẬT *"SỐNG MÃI VỚI THỜI GIAN"* DO BỘ VHTTDL TỔ CHỨC:

Động lực để văn nghệ sĩ dấn thân sáng tạo

● **THÚY HIỀN**

Cuộc vận động sáng tác văn học nghệ thuật *Sống mãi với thời gian* do Bộ VHTTDL tổ chức đã nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình từ đông đảo văn nghệ sĩ trên cả nước. Tại lễ công bố các tác phẩm được nghiệm thu, 35 tác phẩm tiêu biểu đã được vinh danh, khẳng định hiệu quả của việc đầu tư và tạo môi trường thuận lợi cho sáng tác.

Thứ trưởng Tạ Quang Đông trao giải thưởng vinh danh nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân tại Cuộc vận động sáng tác *Sống mãi với thời gian*

Vinh danh các tác giả thuộc lĩnh vực sân khấu

Có thể nói, cuộc vận động không chỉ khuyến khích văn nghệ sĩ phát huy tài năng mà còn truyền cảm hứng để họ sáng tạo nên những tác phẩm có giá trị cao về tư tưởng và nghệ thuật trong thời kỳ mới.

Đổi mới trong đầu tư sáng tác văn học, nghệ thuật

Những tác phẩm văn học, nghệ thuật có quy mô, tầm vóc và giá trị tư tưởng sâu sắc, trường tồn trong lòng công chúng luôn là khát vọng sáng tạo của giới văn nghệ sĩ nước nhà. Đây cũng chính là mục tiêu mà Bộ VHTTDL hướng tới khi phát động cuộc vận động sáng tác với chủ đề *Sống mãi với thời gian.*

Sau lễ phát động diễn ra vào tháng 12.2022 tại TP Hải Phòng, BTC đã nhận được hơn 200 đề cương và bản thảo thuộc các lĩnh vực văn học, sân khấu, âm nhạc, múa… Hội đồng thẩm định đã tuyển chọn 48 tác giả có bản thảo chất lượng để tham gia Trại sáng tác tại hai khu vực Bắc - Nam, nhằm hỗ trợ tác giả hoàn thiện tác phẩm, đáp ứng yêu cầu về giá trị tư tưởng và nghệ thuật.

Từ 48 tác giả có bản thảo, đề cương chất lượng tham gia Trại sáng tác, ngày 13.1.2024, Hội đồng thẩm định chọn ra 40 bản thảo và đề cương xuất sắc nhất, và tại Lễ công bố các tác phẩm văn học, nghệ thuật được nghiệm thu, BTC đã giới thiệu 35 tác phẩm hoàn chỉnh, bao gồm: 10 tác phẩm văn học, 12 tác phẩm sân khấu, 11 tác phẩm âm nhạc và 2 tác phẩm múa.

Tham dự Lễ công bố và trao giải, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông bày tỏ kỳ vọng: Các tác phẩm sẽ được lan tỏa rộng rãi và duy trì sức sống bền lâu theo thời gian, không chỉ góp phần đổi mới văn học, nghệ thuật theo xu hướng hiện đại mà còn đóng góp tích cực vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước Việt Nam ngày càng giàu đẹp trong kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình mạnh mẽ của dân tộc.

Thứ trưởng đề nghị Cục Nghệ thuật biểu diễn, Cục Điện ảnh, các Nhà hát trực thuộc Bộ và các Nhà xuất bản phối hợp chặt chẽ với Hội đồng chuyên môn để chọn ra tác phẩm văn học, nghệ thuật tiêu biểu; tiến hành dàn dựng, xuất bản các tác phẩm đã được nghiệm thu. Đồng thời, Thứ trưởng đề nghị các Sở Văn hóa, Thể thao và Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại các địa phương, dựa trên tình hình thực tế, lựa chọn những tác phẩm phù hợp để đặt hàng dàn dựng và phổ biến rộng rãi thông qua các đơn vị nghệ thuật trực thuộc Sở.

Những tác phẩm chạm đến trái tim người Việt

Chia sẻ với *Văn Hóa,* các tác giả bày tỏ niềm vui khi những "đứa con tinh thần" của mình được ghi nhận. Hơn thế, đây còn là động lực mạnh mẽ để văn nghệ sĩ tiếp tục dấn thân và sáng tạo.

Ở lĩnh vực văn học, nhà văn Dương Hướng nghiệm thu tiểu thuyết *Người gác đèn biển,* tác phẩm khắc họa hình ảnh người gác đèn như một biên niên sử về vùng biển đảo trải qua bao thăng trầm, bão tố và chiến tranh để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ ngọn đèn biển. Nhà văn xúc động chia sẻ: "Được nghiệm thu *Người gác đèn biển* là vinh dự lớn đối với tôi. Để tạo nên một tác phẩm xứng đáng với tên gọi *Sống mãi với thời gian* là thách thức không nhỏ với văn nghệ sĩ nói chung và người cầm bút nói riêng. Đôi khi, điều đó phải trả giá bằng cả cuộc đời. Một tác phẩm sống mãi với thời gian phải vượt qua giới hạn lịch sử, thời đại nhưng vẫn phù hợp với dân tộc và mang giá trị nhân văn sâu sắc".

Đến từ TP Hồ Chí Minh, nhà văn Nguyễn Thu Phương gây ấn tượng khi tham gia cuộc vận động với kịch bản sân khấu về đề tài người đảng viên đấu tranh chống tham nhũng. Chia sẻ về tác phẩm, nữ nhà văn bày tỏ: "Sân khấu phía Nam vốn tập trung vào các tác phẩm hướng đến khán giả, phục vụ thị trường và bán vé, nên cơ hội để làm chính kịch là rất hiếm. Nhiều khi viết xong, tác phẩm lại bị cất kho. Cuộc vận động thực sự là nguồn khích lệ lớn đối với người cầm bút như tôi. Tác phẩm của tôi viết về một người đảng viên trong suốt quá trình công tác luôn kiên trì đấu tranh chống tiêu cực. Ngay cả khi về hưu, ông vẫn tiếp tục hành trình đó. Đây là một đề tài khó và gai góc, đòi hỏi phải tìm tòi tư liệu kỹ lưỡng. Nếu không có cuộc vận động sáng tác này, tác phẩm của tôi có lẽ khó được hoàn thiện".

Nhiều tràng pháo tay vang lên khi tên PGS.TS. Nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân được xướng trong danh sách các tác phẩm âm nhạc được nghiệm thu, bởi tên tuổi ông từ lâu đã trở thành "bảo chứng" cho chất lượng âm nhạc. Tác phẩm nhạc kịch *Vầng trăng Him Lam* của ông gồm 2 màn, 6 cảnh, tái hiện hình ảnh một binh chủng "đặc biệt" trong Chiến dịch Điện Biên Phủ - đội quân văn hóa văn nghệ. Những nhà thơ, họa sĩ, ca sĩ, nhạc sĩ đã sát cánh cùng bộ đội, dân công hỏa tuyến và đồng bào các dân tộc Tây Bắc, tạo nên chiến thắng "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu".

Với thể loại opera kinh điển, *Vầng trăng Him Lam* mang đậm tính sử thi và giá trị lịch sử. Tác phẩm viết cho đơn ca nam, nữ, tốp ca, hợp xướng, cùng sự tham gia của Dàn nhạc giao hưởng và Dàn hợp xướng, quy tụ hơn 100 diễn viên và nhạc công. Vở nhạc kịch kéo dài 120 phút, hứa hẹn để lại dấu ấn sâu sắc trong lòng công chúng yêu nghệ thuật.

Nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân xúc động chia sẻ khi nhận giải: "Đối với người sáng tác văn học nghệ thuật, việc tạo nên những tác phẩm có thể sống mãi với thời gian không chỉ là vinh dự mà còn là một thách thức rất lớn. Cuộc vận động này là hoạt động mang ý nghĩa lớn lao, góp phần thúc đẩy năng lực sáng tạo của nghệ sĩ. Tham gia cuộc thi, mỗi người đều phải dành trọn tâm huyết và đầu tư sáng tạo để cho ra đời những tác phẩm xứng đáng", nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân nhấn mạnh.

Nhạc sĩ Đức Trịnh, Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam, người đã đồng hành từ những ngày đầu phát động cuộc vận động, đánh giá cao sự đầu tư của Bộ VHTTDL đối với các tác phẩm: "Đây là đợt đầu tư lớn của nhà nước đối với văn nghệ sĩ, nhằm tạo ra những tác phẩm văn học nghệ thuật có giá trị. Ví dụ, trong âm nhạc, các tác phẩm được lựa chọn đều là những tác phẩm lớn như giao hưởng, nhạc kịch, hợp xướng. Hơn nữa, giới nghề đã có cơ hội đi đến nhiều địa phương trên đất nước, từ đó tìm kiếm cảm hứng và thực tiễn sáng tác. Việc đầu tư cho các tác giả có tác phẩm chất lượng mới chỉ là giai đoạn đầu. Sẽ có những tác phẩm cần đầu tư lớn hơn về dàn dựng, lên tới hàng tỉ đồng, mới có thể công bố với công chúng. Chúng tôi hy vọng từ những việc làm thiết thực và ý nghĩa này, sẽ có nhiều tác phẩm đọng lại trong trái tim người Việt".

Điều đáng mừng là các tác phẩm được nghiệm thu tại Lễ công bố có sự đa dạng về thể loại, với những đề tài phản ánh sâu sắc về cách mạng trong thời kỳ đổi mới; ca ngợi truyền thống lịch sử vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh, cùng những thắng lợi và thành tựu to lớn của đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Qua các thể loại và đề tài được khai thác, có thể thấy rõ quy mô và tầm vóc của các tác phẩm được sáng tác từ cuộc vận động, với những giá trị tư tưởng sâu sắc và tính chất sử thi hoành tráng, đậm đà bản sắc dân tộc. ■

BẢO TỒN, TRUYỀN DẠY VĂN HÓA PHI VẬT THỂ:

Con đường liên kết di sản và du lịch cộng đồng

● THU HOÀI

Để thực hiện hiệu quả Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", thời gian qua, Sở VHTTDL cùng các địa phương thụ hưởng dự án trên địa bàn tỉnh Quảng Nam đã tích cực bám sát từng chỉ tiêu, kết hợp các nguồn lực nhằm phát triển đồng bộ từ công tác bảo tồn đến xây dựng và phát huy, góp phần nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của người dân.

Tái hiện nghi thức Cúng đất lập làng của đồng bào Cơ Tu Quảng Nam

Chú trọng bảo tồn và truyền dạy di sản văn hóa truyền thống

Theo đó, công tác khảo sát, kiểm kê và sưu tầm tư liệu các di sản văn hóa truyền thống của các dân tộc thiểu số (DTTS), bao gồm trang phục, đồ dùng sinh hoạt, nhạc cụ… được triển khai mạnh mẽ. Trong đó ưu tiên hỗ trợ nghiên cứu, khôi phục, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa phi vật thể, đặc biệt là những lễ hội truyền thống có nguy cơ mai một cùng các lễ hội tiêu biểu. Đồng thời, tiến hành khảo sát tiềm năng du lịch và tổ chức các hội nghị nhằm lựa chọn và xây dựng các sản phẩm du lịch đặc trưng; triển khai chương trình quảng bá, xúc tiến du lịch tại các vùng đồng bào DTTS và miền núi.

Bên cạnh đó, tập trung rà soát, đề xuất bổ sung và sửa đổi các chính sách cùng văn bản quy phạm pháp luật liên quan; tham mưu ban hành những chính sách mới nhằm tiếp tục bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào, như nhà làng truyền thống, chữ viết, trang phục, lễ hội, nhạc cụ...

Với sự quan tâm chỉ đạo, đầu tư kinh phí và các chủ trương, chính sách thiết thực, các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào các DTTS tiếp tục được bảo tồn và phát huy. Điều này góp phần vào sự phát triển chung của các huyện miền núi nói riêng và tỉnh Quảng Nam nói chung; duy trì, phát huy tính tự quản, ý thức cội nguồn và tinh thần đoàn kết cộng đồng của các DTTS.

Đặc biệt, các địa phương thụ hưởng Dự án số 6 đã chủ động xây dựng chương trình và kế hoạch phù hợp với khả năng của từng địa phương, nhằm triển khai hiệu quả các nội dung của dự án. Điển hình như huyện Tây Giang đã triển khai nâng cấp, cải tạo Làng truyền thống Cơ Tu, Làng Văn hóa - Du lịch cộng đồng tại thôn Pơr'ning (xã Lăng) và thôn Ta Lang (xã Bha Lêê); mua sắm và cấp bộ trống, chiêng cho các thôn tại 10 xã trong huyện…

Huyện Đông Giang đã hỗ trợ đầu tư xây dựng và sửa chữa các hạng mục phục vụ điểm du lịch thôn Aréh - Đhrồng; tổ chức tập huấn, truyền dạy nghề dệt thổ cẩm truyền thống và múa Tung tung da dá của người Cơ Tu; trang bị trống chiêng cho đội văn nghệ tại các thôn thuộc các xã trong huyện.

Huyện Nam Giang triển khai hỗ trợ âm thanh, cồng, chiêng cho các tổ dân phố và thôn trên địa bàn; tổ chức phục dựng nghi thức Lễ mừng lúa mới của đồng bào Tà Riềng tại xã Đắc Tôi; phục dựng Lễ cưới của đồng bào Cơ Tu tại xã Tà Bhing; xây dựng kế hoạch sản xuất phim tư liệu *Nét đẹp văn hóa truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số xã La Dêê*.

Huyện Nam Trà My tổ chức phục dựng Lễ cúng máng nước của dân tộc Ca Dong tại làng Làng Lê (thôn 2, xã Trà Don) và làng Măng Gry (thôn 1, xã Trà Vinh); tổ chức 3 lớp truyền dạy chỉnh chiêng, đánh cồng, chiêng của các dân tộc Ca Dong, Xơ Đăng, Mnông; hỗ trợ đầu tư trang thiết bị cho các thôn vùng đồng bào dân tộc thiểu số; hỗ trợ trang phục truyền thống cho ba dân tộc Ca Dong, Xơ Đăng và Mnông.

Huyện Bắc Trà My hỗ trợ trống, chiêng, trang phục, trang sức cho đội cồng chiêng các thôn, đồng thời trang bị 4 tủ sách cộng đồng cho các xã Trà Nú, Trà Kót, Trà Tân, Trà Bui. Huyện Phước Sơn triển khai đầu tư hoàn thiện bên trong nhà văn hóa Bhnong và mua sắm trang phục truyền thống hỗ trợ các CLB văn hóa dân gian tại các xã, thị trấn trong huyện.

Huyện Hiệp Đức tổ chức khảo sát các tộc họ, xây dựng các CLB văn hóa dân gian; sưu tầm và lưu giữ các hiện vật, giá trị văn hóa phi vật thể tiêu biểu của đồng bào dân tộc thiểu số Ca Dong, Mnông tại 3 xã Sông Trà, Phước Trà và Phước Gia. Huyện cũng tổ chức tham quan, học hỏi mô hình, kinh nghiệm và mở lớp truyền dạy nghề dệt thổ cẩm truyền thống; đồng thời tổ chức Ngày hội văn hóa, thể thao của đồng bào dân tộc thiểu số tại 3 xã vùng cao Hiệp Đức.

Bên cạnh đó, các địa phương đã hỗ trợ các Nghệ nhân Nhân dân, Nghệ nhân Ưu tú người dân tộc thiểu số trong việc lưu truyền và phổ biến các hình thức sinh hoạt văn hóa truyền thống; đào tạo, bồi dưỡng các thế hệ kế cận. Các lớp tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ cũng được tổ chức để truyền dạy văn hóa phi vật thể cũng như bồi dưỡng kỹ năng phục vụ khách du lịch, nhằm nâng cao chất lượng dịch vụ và bảo tồn giá trị văn hóa đặc sắc của các dân tộc thiểu số.

Những thành tựu ban đầu

Ông Nguyễn Thanh Hồng, Giám đốc Sở VHTTDL Quảng Nam cho biết: Trong năm 2023 và 2024, tỉnh đã tổ chức thành công 5 lớp tập huấn truyền dạy văn hóa phi vật thể của đồng bào các dân tộc. Công tác khảo sát, kiểm kê và sưu tầm di sản văn hóa cũng được triển khai, đặc biệt là việc ghi âm, ghi hình nhạc cụ Đinh tút của đồng bào Giẻ Triêng (nhóm Tà Riềng) tại huyện Nam Giang và nghệ thuật điêu khắc gỗ của đồng bào Cơ Tu ở các huyện Nam Giang, Đông Giang và Tây Giang.

Đặc biệt, các lễ hội truyền thống cũng được tái hiện, nổi bật là Lễ cưới của dân tộc Giẻ Triêng (nhóm Ve) tại xã Đắc Pre (huyện Nam Giang), Lễ mừng lúa mới của đồng bào Ca Dong tại xã Phước Gia (huyện Hiệp Đức), góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa đặc sắc của cộng đồng. Tổ chức tập huấn và thi đấu bắn ná - bắn nỏ truyền thống tại huyện Phước Sơn; khảo sát thực trạng Nhà làng truyền thống vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; triển khai hỗ trợ mới Tủ sách cộng đồng cho 16 xã thuộc các huyện thụ hưởng Dự án 6...

Đồng thời, thực hiện chương trình quảng bá xúc tiến du lịch tại các huyện miền núi Tây Giang, Đông Giang và Nam Giang; xây dựng các chương trình truyền thông vùng đồng bào thiểu số và miền núi tỉnh Quảng Nam; xây dựng trailer quảng bá du lịch, thực hiện các chương trình quảng bá du lịch miền núi…

Theo kế hoạch, giai đoạn 2022-2025, tỉnh Quảng Nam sẽ xây dựng các mô hình văn hóa truyền thống các DTTS gồm: Mô hình trải nghiệm, tìm hiểu văn hóa đặc thù các DTTS; Mô hình bảo vệ văn hóa phi vật thể các DTTS; Mô hình xây dựng đời sống văn hóa các DTTS; Mô hình di sản kết nối gắn với các hành trình du lịch di sản để phát triển cộng đồng các DTTS có di sản tương đồng… ■

Điện Biên tổ chức Lễ hội Hoa ban vào tháng 3.2025

Lễ hội Hoa ban năm 2025 và Ngày hội Văn hóa, Thể thao và Du lịch các dân tộc tỉnh Điện Biên sẽ được tổ chức từ ngày 13 - 16.3, không chỉ là một sự kiện VHTTDL quan trọng, mà còn là biểu tượng cho bản sắc văn hóa của đất và người Điện Biên.

Theo đó, Lễ khai mạc sẽ diễn ra lúc 19h30 phút ngày 14.3.2025 tại Quảng trường 7.5, TP Điện Biên Phủ hoặc sân vận động tỉnh. Các hoạt động chính dự kiến được tổ chức trong khuôn khổ lễ hội gồm lễ khai mạc; hoạt động văn hóa (liên hoan dân ca, dân vũ, dân nhạc các dân tộc); hoạt động thể thao (tung còn, bắn nỏ, giã bánh giầy, kéo co, thi kéo pháo, thổ đạn); hoạt động du lịch giới thiệu không gian văn hóa vùng cao và trưng bày, quảng bá sản phẩm du lịch… Lễ hội không chỉ là dịp để tưởng nhớ câu chuyện tình yêu lãng mạn trong truyền thuyết mà còn mang ý nghĩa cầu mong một năm mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu và cuộc sống ấm no. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để người dân Điện Biên giới thiệu với du khách trong và ngoài nước về nét đẹp văn hóa đa dạng của các dân tộc thiểu số trong vùng. **BÙI THẮNG**

PHÁT HUY HIỆU QUẢ MÔ HÌNH CLB NAM GIỚI TRONG PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH:

Chìa khóa xây dựng mái ấm hạnh phúc, an toàn

● **NGỌC HÀ**

Thúc đẩy sự tham gia của nam giới trong phòng, chống bạo lực gia đình và nâng cao nhận thức về bình đẳng giới tại TP Đà Nẵng đã được triển khai mạnh mẽ thông qua các phong trào, câu lạc bộ, mô hình sáng tạo… Công tác phòng, chống bạo lực gia đình ngày càng đi vào chiều sâu, góp phần tạo nên giá trị an toàn trong việc bảo đảm an sinh xã hội.

Hoạt động sân khấu hóa tuyên truyền bình đẳng giới của "CLB nam giới tiên phong" tại phường Hòa Phát, quận Cẩm Lệ, TP Đà Nẵng **Ảnh: Hội LHPN TP Đà Nẵng**

Đẩy mạnh sáng kiến truyền thông về bình đẳng giới

Theo đó, các Hội LHPN TP Đà Nẵng đã chỉ đạo, phối hợp với địa phương tổ chức nhiều hoạt động phong phú, góp phần thay đổi nhận thức và hành vi của xã hội nói chung, nam giới nói riêng về vai trò của họ trong hạnh phúc gia đình. Các chương trình truyền thông được thiết kế sáng tạo, đa dạng, với nhiều hoạt động manh tính giáo dục như hội thi Rung chuông vàng, tập trung vào Bình đẳng giới và Luật Phòng, chống bạo lực gia đình…; các buổi tập huấn về bảo vệ, hỗ trợ, can thiệp và xử lý vi phạm liên quan đến bạo lực phụ nữ và trẻ em giúp người tham gia hiểu rõ hơn về quyền, nghĩa vụ trong việc xây dựng gia đình, xã hội an toàn. Bên cạnh đó, các hoạt động sân khấu hóa, với tiểu phẩm sáng tạo xử lý tình huống kết hợp dân ca và hoạt cảnh sinh động, cùng màn trình diễn thời trang mang sắc cam - biểu tượng của chiến dịch phòng, chống bạo lực gia đình - đã truyền tải thông điệp mạnh mẽ về một Đà Nẵng an toàn và thân thiện.

Bà Hoàng Thị Thu Hương, Chủ tịch Hội LHPN TP Đà Nẵng cho biết: Những năm qua, công tác phòng, chống bạo lực gia đình tại TP đã đạt được nhiều kết quả khả quan. Tuy nhiên, hậu quả của dịch bệnh Covid-19 đã để lại nhiều hệ lụy. Phụ nữ và trẻ em chịu nhiều tổn thương, từ mất việc làm đến vấn đề sức khỏe, tinh thần, tâm lý bị ảnh hưởng. Nhiều trẻ em phải chứng kiến cảnh bạo lực giữa bố và mẹ hằng ngày, phần lớn người phụ nữ thường cam chịu, không dám lên tiếng để bảo vệ bản thân và hạnh phúc gia đình. Đặc biệt, trong những vụ xâm hại trẻ em, nhiều em chưa đủ nhận thức để chia sẻ hoặc tìm kiếm sự hỗ trợ từ gia đình, nhà trường…

Trước tình hình trên, Hội LHPN TP Đà Nẵng đã tập trung đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức và vận động hội viên phụ nữ, huy động sức mạnh dư luận để hướng đến mục tiêu bình đẳng giới và phát triển của phụ nữ. Các cấp Hội đã xây dựng nhiều mô hình và địa chỉ tin cậy, giúp phụ nữ nâng cao năng lực tự bảo vệ bản thân, chủ động tìm kiếm sự hỗ trợ để phòng tránh bạo lực, đồng thời lên tiếng khi bị bạo hành. Có thể kể đến các mô hình: "Nhà tạm lánh", "Sắc cam - Hãy lên tiếng khi bạn cần", "3 an toàn", "Ngôi nhà an toàn", "Chuyến xe an toàn - Cùng em đến trường", "CLB Xe đạp thể thao - tuyên truyền lưu động phụ nữ tư vấn pháp lý cho phụ nữ và trẻ em", phong trào "Phụ nữ 3 đẹp - 3 An toàn"... Đồng thời, Hội cũng củng cố và duy trì hoạt động của các "Địa chỉ tin cậy" tại cộng đồng, các tổ phản ứng nhanh và CLB Xây dựng gia đình hạnh phúc.

"Mỗi địa phương đã triển khai nhiều chiến dịch truyền thông nhằm nâng cao nhận thức cho người dân, đặc biệt là nam giới. Lực lượng và các đơn vị chức năng trên địa bàn TP đã liên kết, tạo thành cơ chế phối hợp với nhiều công cụ hỗ trợ, can thiệp và tư vấn kịp thời. Qua đó, nhận thức của các chủ hộ gia đình đã được nâng cao đáng kể. Nhiều nam giới chuyển biến rõ rệt trong hành vi, thể hiện trách nhiệm với gia đình, chia sẻ với phụ nữ trong việc nuôi dạy con cái, tham gia phát triển kinh tế, nâng cao chất lượng sống...", bà Hoàng Thị Thu Hương chia sẻ.

Tạo niềm tin, động lực cho nam giới trong xây dựng mái ấm hạnh phúc

Mô hình "CLB nam giới tiên phong phòng ngừa bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái" được xem là sáng kiến tiêu biểu về bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực đối với phụ nữ, trẻ em. Ban đầu, sau khi khảo sát 8 xã phường, 4 xã thuộc huyện Hòa Vang, gồm: Hòa Châu, Hòa Tiến, Hòa Sơn, Hòa Liên và phường Hòa Cường Bắc, quận Hải Châu đã được chọn để thực hiện thí điểm thành lập CLB. Mô hình này huy động sự tham gia của 100% nam giới tại các địa phương. Từ 16 CLB ban đầu, đến nay, CLB đã được nhân rộng tại cơ quan Công an TP Đà Nẵng và các quận, huyện còn lại, nâng tổng số CLB lên 21.

Ông Nguyễn Kim Dũng, Chủ tịch Hội Nông dân TP Đà Nẵng cho biết: "Trong 2 năm qua, hiệu quả lớn nhất là sự thay đổi nhận thức rõ rệt của các thành viên nam giới, đặc biệt là vai trò của họ trong gia đình. Các nam nông dân đã tự nguyện chia sẻ tâm tư và bày tỏ mong muốn trở thành người chồng, người cha gương mẫu. Vượt qua những e ngại ban đầu, hiện nay, các buổi sinh hoạt CLB có sự tham gia gần như đầy đủ của các thành viên nam giới và được duy trì đều đặn. Hoạt động của CLB đã tạo niềm tin và sự tự tin cho phái mày râu. Việc nhân rộng các CLB nam giới trong cộng đồng đã tăng cường vai trò của họ trong phòng ngừa, ứng phó với bạo lực phụ nữ và trẻ em, đồng thời xây dựng lực lượng cốt cán trong việc tuyên truyền và hỗ trợ giải quyết các vụ việc bạo lực tại khu dân cư".

Để các CLB đạt hiệu quả cao, đồng thời nâng cao kiến thức cho Ban điều hành, các thành viên trong Ban đều tổ chức họp sau mỗi buổi sinh hoạt để đánh giá những điểm mạnh và điểm còn hạn chế. Qua đó, họ rút ra bài học kinh nghiệm và tìm cách cải thiện trong các buổi sinh hoạt tiếp theo. Mỗi tháng, CLB đều lựa chọn một chủ đề mới phù hợp để lồng ghép vào chương trình, đảm bảo nội dung và bài học dễ hiểu, dẫn dắt và tạo cảm hứng thay đổi cho các thành viên.

"Đa phần họ đều là những người muốn thay đổi để gìn giữ hạnh phúc gia đình, nhưng lại chưa biết cách hành động. Họ mang nặng định kiến giới, chưa hiểu cách chia sẻ trách nhiệm với phụ nữ, và thường coi việc nhà không phải là trách nhiệm của đàn ông. Việc tham gia CLB đã giúp họ có động lực thay đổi. Có trường hợp đặc biệt tại CLB xã Hòa Liên, huyện Hòa Vang, sau khi kết thúc buổi sinh hoạt, một anh đã xin ở lại gặp riêng Ban điều hành để bày tỏ ý kiến. Anh chia sẻ, mặc dù rất muốn phát biểu, nhưng lại e ngại trước đám đông. Anh hứa sẽ không uống rượu nữa để tập trung giúp đỡ vợ và giữ gìn hạnh phúc gia đình, để con cái có thể yêu quý và tự hào về cha mình. Sau 6 tháng, chúng tôi đã kiểm tra lại và rất bất ngờ khi hàng xóm cho biết, anh không còn uống rượu và đánh vợ nữa, có thể nói anh đã thay đổi hoàn toàn, trở thành người đàn ông gương mẫu và có trách nhiệm…", ông Dũng chia sẻ. ■

Mô hình *Gia đình - Nhà trường - Xã hội nói "không" với giao xe cho học sinh*

Công an TP Tam Kỳ (Quảng Nam) và Trường THPT Lê Quý Đôn vừa ra mắt mô hình *Gia đình - Nhà trường - Xã hội nói "không" với việc giao xe cho học sinh* khi chưa đủ điều kiện điều khiển phương tiện tham gia giao thông.

Theo đó, Công an TP Tam Kỳ sẽ chủ trì phối hợp nhà trường tổ chức tuyên truyền, phổ biến pháp luật về trật tự an toàn giao thông, với trọng tâm là không giao xe cho người không đủ điều kiện điều khiển phương tiện; đảm bảo 100% giáo viên, phụ huynh và học sinh nhà trường ký cam kết chấp hành nghiêm quy định pháp luật và giám sát chặt chẽ việc thực hiện. Đồng thời, lực lượng công an sẽ tăng cường tuần tra, xử lý nghiêm hành vi giao xe cho người không đủ điều kiện và các vi phạm khác, đặc biệt là tại khu vực xung quanh trường học. Nhà trường thực hiện công tác quản lý phương tiện của học sinh; vận động các hộ dân xung quanh trường không nhận trông giữ xe trái phép và xử lý nghiêm học sinh vi phạm.

PHONG LÂM

TIN THỂ THAO

Gần 1.500 VĐV dự giải VĐQG Việt dã Bà Rá

Giải VĐQG Việt dã leo núi "Chinh phục đỉnh cao Bà Rá" lần thứ 30 năm 2025 sẽ diễn ra ngày 6.1.2025 tại núi Bà Rá, thị xã Phước Long (Bình Phước), quy tụ gần 1.500 VĐV trong nước và quốc tế. Các VĐV thi đấu theo 3 hệ, gồm: Hệ nước ngoài, hệ tuyển và hệ phong trào. Trong đó, hệ nước ngoài có 5 đoàn với 30 VĐV, hệ tuyển 386 VĐV, hệ phong trào 1.006 VĐV đến từ 40 đoàn. Các nội dung thi đấu: Cá nhân, đồng đội nam - nữ thanh niên; cá nhân, đồng đội nam - nữ thiếu niên và toàn đoàn. Cự ly thi đấu: Nam thanh niên 7,7 km, nam thiếu niên 4,8 km; nữ thanh niên 5,4 km, nữ thiếu niên 4 km. Địa hình thi đấu là đường nhựa và chạy lên dốc, độ dốc trung bình 25 độ. Giải có sự tham dự của những tên tuổi hàng đầu ở nội dung Marathon Việt Nam như: Hoàng Nguyên Thanh, Trịnh Quốc Lượng, Nguyễn Quốc Anh, Nguyễn Thị Oanh, Hoàng Thị Ngọc Hoa, Phạm Thị Hồng Lệ.

Ban tổ chức cho biết, giải năm nay đã tái khởi động mời các đoàn VĐV quốc tế tham gia, nhằm từng bước nâng tầm giải đấu trong những năm tiếp theo, khi đủ điều kiện sẽ nâng tầm từ giải quốc gia lên giải quốc tế.

L.VŨ

Cử tạ đứng đầu Giải thanh thiếu niên châu Á

Kết thúc Giải cử tạ vô địch thanh thiếu niên và trẻ châu Á 2024 ở Qatar, đội tuyển cử tạ Việt Nam đã giành được 11 HCV, 5 HCB, 2 HCĐ để vượt qua Thái Lan (10 HCV) xếp hạng nhất toàn đoàn hệ vô địch thanh thiếu niên. Trong khi đó ở nhóm vô địch trẻ, các VĐV Việt Nam giành được 9 HCV, 16 HCB, 9 HCĐ, xếp thứ ba sau Kazakhstan (12 HCV) và Uzbekistan (10 HCV).

Tại giải, lực sĩ K'Dương của Việt Nam được ban tổ chức vinh danh là nam VĐV xuất sắc nhất. K'Dương đã giành được 6 HCV cùng 1 lần phá kỷ lục ở 2 hệ thanh thiếu niên và vô địch trẻ. Đối với nữ, lực sĩ Y Liên đứng vị trí thứ 3 trong số các VĐV xuất sắc nhất.

L.H

Giải bóng đá sinh viên Việt Nam có số đội kỷ lục

Trong mùa thứ ba được tổ chức, Giải bóng đá Thanh niên Sinh viên Việt Nam 2025 có số lượng đội tham dự kỷ lục với 67 trường trên cả nước. Vòng loại của giải vừa được khởi tranh tại TP.HCM vào ngày 28.12. Theo đó, vòng loại có 6 bảng thi đấu theo khu vực địa lý: Phía Bắc (từ ngày 30.12.2024 - 10.1.2025 tại sân trường ĐH Thủy Lợi); Duyên hải miền Trung (6 - 12.1.2025 tại sân Quân khu 5, Đà Nẵng), Nam Trung Bộ và Tây Nguyên (10 - 18.1.2025 tại sân trường ĐH Nha Trang), Đông Nam Bộ (4 - 12.1.2025 tại SVĐ Bàu Thành, Bà Rịa - Vũng Tàu), Tây Nam Bộ (8 - 17.1.2025 tại SVĐ Cần Thơ) và TP.HCM (28.12.2024 - 15.1.2025 tại sân trường ĐH Tôn Đức Thắng). Sau đó, 11 đội vượt qua vòng loại cùng đội chủ nhà trường ĐH Tôn Đức Thắng thi đấu VCK từ ngày 1 - 16.3.2025. Đội vô địch sẽ nhận phần thưởng 300 triệu đồng.

Nét mới tại giải năm nay là sẽ có thêm giải sinh viên quốc tế, diễn ra từ ngày 24.3 đến 1.4 2025 tại trường ĐH Tôn Đức Thắng với 6 đội bóng tham gia.

B.ANH

Tôn vinh "Những cô gái vàng"

● **HOÀNG ANH**

Cuộc bầu chọn VĐV tiêu biểu toàn quốc 2024 vừa kết thúc với chiến thắng thuộc các nữ VĐV. Trong top 10 được vinh danh năm nay thì có đến 9 cái tên là những nữ VĐV. Điều này có thể khẳng định, 2024 là năm của "Những cô gái vàng" của thể thao Việt Nam. Những cống hiến của họ đã góp công lớn giúp thể thao nước nhà đạt được những thành tích đáng tự hào trên đấu trường quốc tế.

Thành công trong năm 2024 là động lực để Thu Vinh cùng các đồng nghiệp phấn đấu, hướng đến những mục tiêu tiếp theo trong năm 2025

Cuộc bầu chọn "VĐV, HLV tiêu biểu toàn quốc" là những phần thưởng cao quý của Bộ VHTTDL, Cục TDTT, Ủy ban Olympic Việt Nam trao cho các VĐV thi đấu đạt thành tích xuất sắc và các HLV có VĐV thi đấu đạt thành tích cao được các nhà báo thể thao trong cả nước bầu chọn hằng năm. Giải thưởng này còn tạo động lực thúc đẩy các VĐV, HLV nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức thể thao, không ngừng phấn đấu rèn luyện thi đấu vươn lên lập các thành tích cao trong các cuộc thi đấu thể thao trong nước và quốc tế.

Trong lần thứ 46 được tổ chức, giải thưởng này đã ghi nhận sự vượt trội của các nữ VĐV khi có đến 9 cái tên xuất hiện trong top 10, lần lượt là: Trịnh Thu Vinh (bắn súng, hạng 1), Nguyễn Thị Bích Tuyền (bóng chuyền, 3), Nguyễn Thị Hương (Canoeing, 4), Phạm Thị Huệ (Rowing, 5), Nguyễn Thùy Linh (cầu lông, 6), Nguyễn Thị Thật (xe đạp, 7), Hà Thị Linh (Boxing, 8), Trần Thị Nhi Yến (điền kinh, 9) và Đỗ Thị Ánh Nguyệt (bắn cung, 10).

Năm 2024, đấu trường trọng điểm của thể thao Việt Nam là Olympic Paris, vậy nên không có gì bất ngờ khi những nữ VĐV được vinh danh phần lớn đều tham dự Thế vận hội, ngoài chủ công Nguyễn Thị Bích Tuyền. Tại ngày hội thể thao đa môn lớn nhất hành tinh, các nữ VĐV Việt Nam dù không giành huy chương nhưng đã để lại ấn tượng bằng sự quyết tâm, nỗ lực trong tập luyện, thi đấu hết sức và thể hiện tinh thần của người phụ nữ Việt Nam. Với thành tích xếp thứ 4 nội dung 10m súng ngắn hơi và hạng thứ 7 nội dung 25m súng ngắn thể thao, Trịnh Thu Vinh đã mang lại cảm xúc tự hào cho người hâm mộ khi 2 lần lọt vào top 8 xạ thủ xuất sắc nhất thế giới ở đấu trường Olympic. Thành tích này cũng giúp Thu Vinh có lần đầu tiên trong sự nghiệp đứng đầu cuộc bầu chọn VĐV tiêu biểu toàn quốc. Những gì làm được trong năm 2024 sẽ là động lực lớn giúp xạ thủ của CAND phấn đấu cho những mục tiêu xa hơn của sự nghiệp, trong đó quan trọng nhất là Thế vận hội 2028.

Trong số các nữ VĐV Việt Nam góp mặt tại Olympic Paris 2024 thì tay vợt Nguyễn Thuỳ Linh và cung thủ Đỗ Thị Ánh Nguyệt là 2 cái tên vinh dự được 2 lần thi đấu tại Thế vận hội. Dù không thể tiến sâu nhưng cả 2 nữ VĐV này đã cho thấy nỗ lực rất lớn của mình. Với Nguyễn Thị Hương, Phạm Thị Huệ, Nguyễn Thị Thật, Hà Thị Linh và Trần Thị Nhi Yến, đây là lần đầu tiên họ được "hít thở" bầu không khí tại Thế vận hội. Hai tay chèo Nguyễn Thị Hương và Phạm Thị Huệ đã cho thấy sự cố gắng rất lớn khi đi đến vòng tứ kết ở các nội dung mình tham dự. Tay đua Nguyễn Thị Thật cũng rất nỗ lực để cán đích ở vị trí 72/92 VĐV tham dự, tay đấm Hà Thị Linh cũng có cho mình 1 trận thắng trước khi chia tay ở vòng 2, trong khi chân chạy Trần Thị Nhi Yến cũng để lại ấn tượng khi về nhất lượt chạy vòng sơ loại của mình. Đây chắc chắn là những trải nghiệm và va chạm bổ ích cho các nữ VĐV, đó cũng sẽ là hành trang để họ tiếp tục phấn đấu với hy vọng một ngày không xa được trở lại tranh tài tại đấu trường này.

Với Bích Tuyền, dù không dự Olympic nhưng cô đã có cơ hội thi đấu ở những sân chơi đỉnh cao của châu lục và thế giới. Đối chuyền sinh năm 2000 là người ghi điểm nhiều nhất, góp công lớn giúp đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam vô địch giải châu Á - AVC Challenge Cup và hạng ba tại giải thế giới - FIVB Challenge Cup. Những đóng góp của Bích Tuyền trong hai giải đấu trên đã giúp đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam vinh dự có tên trong 10 sự kiện Văn hoá, Thể thao, Du lịch tiêu biểu năm 2024 của Bộ VHTTDL. Không những thế, Bích Tuyền còn là "cỗ máy ghi điểm" số 1 giúp CLB Ninh Bình lần đầu tiên được góp mặt tại giải các CLB nữ thế giới 2024. Vị trí trong top 3 các VĐV tiêu biểu toàn quốc 2024 là phần thưởng xứng đáng cho những cống hiến của đối chuyền quê Vĩnh Long. Càng ấn tượng hơn khi Bích Tuyền là VĐV của bộ môn tập thể duy nhất góp mặt trong top 10 năm nay.

Năm 2025, thể thao Việt Nam hướng đến đấu trường trọng điểm là SEA Games 33 tại Thái Lan. Với những gì đã thể hiện trong năm 2024, hy vọng rằng "Những cô gái vàng" của thể thao Việt Nam sẽ tiếp tục nỗ lực, phấn đấu trong tập luyện và thi đấu để giúp thể thao nước nhà tiếp tục gặt hái được vinh quang tại đại hội thể thao khu vực cũng như các giải quốc tế quan trọng khác. ■

Hiên ngang vào chung kết

● NGỌC TRUNG; ảnh: ĐỨC CƯỜNG

Tiếp đón Singapore ở trận bán kết lượt về ASEAN Cup 2024 trên sân Việt Trì (Phú Thọ), đội tuyển Việt Nam giành chiến thắng 3-1 (chung cuộc 5-1) để đoạt vé vào chung kết. Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình và Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã đến dự khán và xuống sân chúc mừng các tuyển thủ.

Thủ tướng Phạm Minh Chính, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đến sân cổ vũ cho đội tuyển Việt Nam

> *Tôi rất vui vì đội tuyển Việt Nam đã đạt được mục tiêu từ đầu giải là vào được chung kết, tôi nghĩ đây là thành quả của sự ủng hộ nhiệt tình từ các cổ động viên. Chúng tôi vào tới trận chung kết, nhưng đồng hồ của tuyển Việt Nam không bao giờ dừng lại. Tôi sẽ cố gắng, đánh cược cả sự nghiệp bóng đá của mình vào giải Đông Nam Á lần này. Hôm nay là lần đầu tiên chúng tôi ghi bàn trong hiệp 1 và tôi rất hài lòng. Mặc dù các cầu thủ hơi căng thẳng trong hiệp 1 nhưng bàn thắng đã khiến mọi người chơi tốt hơn ở hiệp 2. Qua 6 trận chúng tôi cũng chỉ mới lọt lưới 3 bàn, đó là nhờ các cầu thủ rất cố gắng. Chúng tôi vẫn cần theo dõi trận bán kết lượt về giữa Thái Lan và Philippines, nhưng tôi cũng đã có những kế hoạch của riêng mình. Gặp đội nào ở chung kết cũng vậy, chỉ cần các cầu thủ vẫn thể hiện tốt như hiện tại, cũng như sự chuẩn bị kỹ càng, chúng tôi có thể tiến tới chức vô địch.*
>
> **(HLV trưởng đội tuyển Việt Nam KIM SANG-SIK)**

Chiến thắng 2-0 trong trận lượt đi trên sân đối phương tạo cho đội tuyển Việt Nam ưu thế lớn và sự tự tin. Trong trận lượt về, HLV Kim Sang-sik tiếp tục sử dụng sơ đồ 3-4-3 và xoay tua lực lượng ở một vài trị trí đội hình xuất phát. Khuất Văn Khang, Trương Tiến Anh, Nguyễn Quang Hải, Đinh Thanh Bình và Bùi Vĩ Hào, 5 cầu thủ đá chính ở lượt đi được cất lên băng ghế dự bị. Nơi hàng phòng ngự, thủ thành Nguyễn Đình Triệu tiếp tục được tin dùng trong khung gỗ, thủ quân Đỗ Duy Mạnh trở lại ở vị trí trung vệ lệch phải để sát cánh với Nguyễn Thành Chung và Bùi Tiến Dũng. Phạm Xuân Mạnh được đẩy sang vị trí hậu vệ cánh trái, bên cánh đối diện là Vũ Văn Thanh.

Tại tuyến giữa, Doãn Ngọc Tân trở lại vị trí tiền vệ phòng ngự, trong khi trên hàng công, tiền đạo nhập tịch Nguyễn Xuân Son tiếp tục lĩnh ấn tiên phong. Ba gương mặt còn lại làm cầu nối cho Xuân Son là Nguyễn Hoàng Đức, Nguyễn Hai Long và Châu Ngọc Quang. Nhìn chung, từ đầu giải HLV Kim thường xuyên xáo trộn ở hai hành lang và giữ sự ổn định ở trục xương sống.

Bên phía Singapore, đội khách cũng đón chào sự trở lại của hai cầu thủ quan trọng là đội trưởng Hariss Harun, tiền vệ trung tâm và cầu thủ nhập tịch Kyoga Nakamura. Phần nào đó nhờ sự hiện diện của cầu thủ dẫn dắt tinh thần và lối chơi này, Singapore nhập cuộc khá tốt trên sân Việt Trì. Thậm chí đội khách còn làm tung lưới thủ thành Đình Triệu ở phút 11 sau pha đánh đầu của Faris Ramli nhưng bàn thắng không được công nhận. Sau gần 10 phút kiểm tra VAR, trọng tài xác định Ramli rơi vào thế việt vị.

Như để đáp lễ, phút 21, Châu Ngọc Quang đánh đầu tung lưới Singapore nhưng cũng không được công nhận bàn thắng. Tổ trọng tài xác định tiền vệ của HAGL đã phạm lỗi với cầu thủ đối phương trong tình huống tranh chấp trước khi dứt điểm. Những phút tiếp theo, tốc độ trận đấu diễn ra không quá cao song đôi bên vẫn có tình huống ăn miếng trả miếng. Phút 30, Faris Ramli thoát xuống đón đường chuyền dài và tung cú vô-lê đưa bóng đi vọt xà. Chỉ 2 phút sau, từ hậu tuyến Duy Mạnh chọc khe nhạy bén để Ngọc Quang thoát xuống nhưng ở góc quá hẹp, cầu thủ này không thể đánh bại thủ thành đối phương.

Bước ngoặt trận đấu đến vào phút 38. Từ pha đá phạt chếch bên phía cánh trái, Hai Long táo bạo sút thẳng về khung thành Singapore, đưa bóng dội xà ngang. Điều đáng nói trong tình huống này, Lionel Tan bên phía đội khách đã kéo rách áo Nguyễn Xuân Son trong vòng cấm. Pha tiểu xảo lộ liễu này không qua được mắt trọng tài, và mặc dù cầu thủ đội khách phản ứng dữ dội, đội tuyển Việt Nam vẫn được hưởng phạt đền còn trung vệ Lionel Tan phải lĩnh thẻ vàng. Từ khoảng cách 11m, Xuân Son không phạm phải bất cứ sai sót nào đưa bóng vào lưới, mở tỷ số trận lượt về.

Bước sang hiệp 2, đội tuyển Việt Nam chủ động lùi sâu đội hình và giảm nhịp độ trận đấu. Singapore mặc dù cố đẩy cao đội hình tấn công tuy nhiên không đủ lực xuyên phá hàng phòng ngự được tổ chức tốt của "Những chiến binh sao vàng". Phút 60 của trận đấu, HLV Kim Sang-sik tiếp tục điều chỉnh nhân sự tương tự lượt đi. Tiền đạo Nguyễn Tiến Linh được tung vào sân để đá cặp tiền đạo cùng Xuân Son. Bộ đôi này nhanh chóng tìm thấy nhau ngay sau đó, với pha chọc khe của Xuân Son cho Tiến Linh bứt tốc băng xuống đối mặt thủ môn. Dù vậy tiền đạo của Bình Dương lại khống chế bóng hơi dài và không thể tung ra cú sút.

Tuy nhiên, người hâm mộ không phải chờ quá lâu để tiếp tục được ăn mừng bàn thắng. Phút 63, Hoàng Đức tả xung hữu đột nơi đáy biên, lắt léo rê bóng qua hai hậu vệ đối phương rồi căng ngang để Xuân Son băng vào dứt điểm cận thành nhân đôi cách biệt. Với pha lập công này, tiền đạo của Nam Định cũng vươn lên dẫn đầu danh sách ghi bàn tại ASEAN Cup với 5 bàn thắng.

Sau khi có bàn thắng thứ hai, đội tuyển Việt Nam gặp đôi chút chuệch choạc. Vũ Văn Thanh dính chấn thương và phải rời sân nhường chỗ cho Hồ Tấn Tài. Đến phút 74, Singapore rút ngắn tỷ số xuống 2-1 nhờ pha dứt điểm chân trái đẹp mắt của Nakamura. Chỉ 2 phút sau, vẫn là tiền vệ gốc Nhật Bản uy hiếp khung thành đội tuyển Việt Nam bằng pha dứt điểm cận chân, rất may thủ thành Đình Triệu đã có pha cứu thua xuất sắc. Phút 90+2, Tiến Linh chấm dứt mọi nỗ lực của đội khách bằng cú đá phạt đền chính xác. Trước đó, đội tuyển Việt Nam đã có pha lên bóng sắc nét bên cánh trái. Quang Hải thả bóng để Tiến Linh băng xuống căng ngang, Văn Vĩ băng vào nhận bóng trong vòng cấm và bị đối phương phạm lỗi.

Kết thúc trận đấu, đội tuyển Việt Nam vượt qua Singapore với tỷ số 3-1 ở lượt về (tổng tỷ số 5-1 sau hai lượt trận). Với chiến thắng này, đội tuyển Việt Nam đã giành chiếc vé đầu tiên vào dự trận chung kết ASEAN Cup 2024. Đội bóng còn lại được xác định từ cặp đấu Thái Lan và Philippines. Ở trận lượt đi, Philippines đã tạo nên bất ngờ lớn nhất từ đầu giải khi đánh bại các nhà đương kim vô địch với tỷ số 2-1 trên sân nhà. Dù vậy, để bảo toàn cách biệt mong manh 1 bàn trên sân Rajamangala của đối phương là nhiệm vụ không hề đơn giản với thầy trò HLV Albert Capellas. Theo lịch thi đấu dự kiến, trận chung kết lượt đi và lượt về ASEAN Cup 2024 lần lượt diễn ra vào lúc 20h các ngày 2 và 5.1.2025. Đội tuyển Việt Nam sẽ thi đấu trận lượt đi trên sân nhà. ■

Đội tuyển Việt Nam tiến vào chung kết ASEAN Cup 2024 bằng chiến thắng thuyết phục trước Singapore

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Thông qua Công ước Hà Nội về tội phạm mạng

Sau gần 4 năm đàm phán, Đại hội đồng Liên Hợp Quốc đã thông qua Công ước Liên Hợp Quốc về Tội phạm mạng. Theo quy định tại Điều 64 của Công ước, văn kiện này sẽ được mở ký tại Thủ đô Hà Nội (Việt Nam) trong năm 2025. Theo đó, Công ước có tên gọi là Công ước Hà Nội.

Công ước Hà Nội gồm 9 Chương và 71 Điều là kết quả của nhiều năm thương lượng liên tục và kéo dài giữa các quốc gia thành viên, nhằm xây dựng một khuôn khổ pháp lý đa phương toàn diện để đấu tranh với loại tội phạm nguy hiểm này. Sau gần 20 năm kể từ Công ước Liên Hợp Quốc về Tội phạm xuyên quốc gia, cộng đồng quốc tế mới có thêm một khuôn khổ pháp lý đa phương để xử lý tội phạm trong không gian mạng. Công ước Hà Nội ra đời là dấu mốc quan trọng trong nỗ lực chung của cộng đồng quốc tế, nhằm ứng phó với những mối đe dọa ngày càng tăng trên không gian mạng.

L.YẾN

Hàng trăm người thương vong trong thảm họa hàng không tại Hàn Quốc

Vụ tai nạn máy bay xảy ra vào khoảng 9 giờ sáng ngày 29.12 theo giờ địa phương (tức 7 giờ cùng ngày theo giờ Việt Nam) khi chiếc máy bay của hãng Jeju Air (Hàn Quốc) lao khỏi đường băng, đâm vào hàng rào rồi bốc cháy dữ dội tại sân bay quốc tế Muan, tỉnh Nam Jeolla. Sở Cứu hỏa Hàn Quốc cho biết, chỉ 2 người được cứu sống khỏi đống đổ nát.

Theo thông tin của Bộ Vận tải Hàn Quốc, trong số các hành khách trên máy bay, có 2 công dân Thái Lan và phần lớn trong số hành khách còn lại là người Hàn Quốc. Chuyến bay 7C 2216 của hãng Jeju Air chở 175 hành khách và 6 thành viên phi hành đoàn khởi hành từ Thủ đô Bangkok (Thái Lan) tới Hàn Quốc.

K.HÂN

Sự trái chiều ở rạp chiếu phim Mỹ và châu Âu

CHI MAI

Trong khi nhiều rạp chiếu phim ở Mỹ thất thu vì khán giả không đến, thì ở châu Âu tình hình ngược lại hoàn toàn. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng này.

Những phim bom tấn như "Moana 2" vẫn thu hút lượng khán giả "khổng lồ" cho các rạp chiếu
Ảnh: WARNER BROS/UNIVERSAL/DISNEY

Theo *CNN*, các rạp chiếu ở Mỹ đang cố gắng quay lại quỹ đạo bình thường sau cú sốc đại dịch Covid-19, nhưng doanh thu phòng vé vẫn chưa thể phục hồi như trước, do khán giả không còn mặn mà với việc xem phim ở rạp và con số này sụt giảm nghiêm trọng trong năm nay. Trước khi đại dịch Covid-19 xảy ra, doanh thu phòng vé tại Mỹ thường xuyên vượt mốc 10 tỉ USD mỗi năm. Tuy nhiên, các chuyên gia dự báo năm nay con số này chỉ đạt khoảng 8,5 tỉ USD.

Một yếu tố quan trọng khác khiến tình hình càng thêm nghiêm trọng là sự thiếu hụt các bộ phim đa dạng thể loại. Những bộ phim có doanh thu phòng vé trung bình từ 50 - 100 triệu USD, đang trở nên ngày càng hiếm. Các thể loại phim như chính kịch hay hài lãng mạn, vốn rất được ưa chuộng trong quá khứ, giờ đây gần như biến mất khỏi các màn ảnh lớn. Tất nhiên các nhà làm phim vẫn đều đặn sản xuất những thể loại này, tuy nhiên chúng sẽ không được quảng bá rầm rộ như những phim hành động, bom tấn, có sự xuất hiện của các sao hạng A ra mắt thời điểm gần đây như *Wicked*, *Moana 2*...

Bên cạnh đó, lý do quan trọng khiến khán giả không đến rạp là các bộ phim không được chiếu đủ lâu, để người xem có thể kịp phát hiện và lựa chọn xem phim. Một phần nguyên nhân của hiện tượng này là do cuộc đua của những ông lớn ngành phát sóng trực tuyến như Netflix, Apple, Amazon... Cụ thể, các phim chính kịch hay hài lãng mạn chỉ xuất hiện tại rạp trong khoảng thời gian ngắn, sau đó sớm bị các "ông lớn" ngành phát sóng trực tuyến mua lại và đăng tải lên nền tảng của mình, khán giả cũng từ đó ít lựa chọn hơn khi tới các rạp chiếu.

Điều này không chỉ ảnh hưởng nghiêm trọng đến lợi nhuận của các rạp phim mà còn dẫn đến việc hạn chế sự đa dạng của các bộ phim và giảm khả năng đưa những tác phẩm điện ảnh đến gần hơn với công chúng. Nếu không có sự thay đổi mạnh mẽ, linh hoạt, các rạp chiếu có thể sẽ tiếp tục phải đối mặt với những khó khăn lớn trong việc khôi phục doanh thu và sự quan tâm từ công chúng.

Ở chiều ngược lại, theo báo cáo mới nhất của công ty nghiên cứu thị trường Omdia (được ủy quyền bởi Liên đoàn quốc tế các rạp chiếu phim Arthouse, Liên minh rạp chiếu phim quốc tế và mạng lưới rạp chiếu phim châu Âu) nhấn mạnh mức độ đầu tư vào thị trường phim nội địa của các quốc gia châu Âu đang rất "khủng khiếp". Điều đó đã giúp vực dậy phòng vé khu vực này. Tổng doanh thu phòng vé châu Âu đã đạt gần bằng mức trước đại dịch Covid-19, với tổng doanh thu 1,8 tỉ USD của năm ngoái.

Nhìn chung, doanh thu phòng vé ở các quốc gia châu Âu nhỏ hơn đáng kể so với Mỹ, nhưng thị trường châu Âu lại đang phục hồi nhanh hơn. Variety phân tích: "Đó là do số lượng rạp chiếu ở châu Âu nhiều hơn mức tưởng tượng. Dù châu Mỹ có dân số khổng lồ, song châu Âu mới là nơi cung cấp nhiều rạp chiếu hơn với các lựa chọn đa dạng cho người yêu điện ảnh. Tại đây có nhiều dịch vụ, cách thức kiếm tiền từ phim, các buổi chiếu riêng biệt thu hút khán giả".

Số lượng rạp chiếu ở châu Âu năm nay là gần 40.000. Đáng chú ý, khán giả châu Âu có xu hướng tập trung vào các phim địa phương - các phim chiếm đến 1/4 tổng doanh thu của khu vực vào năm 2023. Điều này thể hiện sự tán thưởng và ủng hộ mà khán giả điện ảnh châu Âu ở 33 quốc gia trong mạng lưới này dành cho những tác phẩm của nhau.

Giới chuyên gia nhận định, trong một năm mà lịch chiếu phim ít đi như 2024, điểm mạnh của các phim bom tấn Hollywood (suất chiếu dày đặc) lại trở thành điểm yếu. Dù không có nhiều phim nhượng quyền thương mại lớn vào năm nay, các phim Mỹ cũng khó có thể được phát hành rộng rãi (ngoài những đợt phát hành giới hạn để đủ điều kiện tranh giải thưởng) dù chúng đã xuất hiện tại các liên hoan phim như Cannes, Berlin và Venice.

"Hiện tại, việc trở lại trạng thái bình thường như trước đại dịch ở châu Âu và việc thúc đẩy Hollywood phục hồi mới là điều đáng mong đợi", Variety bình luận. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Không thể xem nhẹ

LƯƠNG SAN

Theo số liệu mới nhất vừa được Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh (CDC) Mỹ công bố, số ca mắc bệnh ho gà ở Mỹ đã tăng lên mức kỷ lục trong một thập niên, nước Mỹ ghi nhận trong tuần qua có gần 430 ca mắc mới, nâng tổng số ca mắc bệnh lên gần 33.400 ca trong năm nay, con số này tăng cao gần gấp 5 lần so với cùng kỳ năm ngoái.

Khu vực Đông Bắc nước Mỹ gồm các bang Illinois, Indiana, Michigan, Ohio và Wisconsin bị ảnh hưởng nặng nề nhất với 8.478 ca mắc, cao gần gấp 5 lần so với năm ngoái. Trong khi đó, bang Pennsylvania trải qua đợt bùng phát mạnh nhất trên cả nước với 2.864 ca, tăng gấp 7,6 lần so với năm ngoái. Các khu vực bị ảnh hưởng nghiêm trọng khác bao gồm bang New York với hơn 2.600 ca và bang California với 1.749 ca bệnh.

Ho gà là bệnh truyền nhiễm cấp tính có khả năng lây lan nhanh qua đường hô hấp. Bệnh có thể xảy ra ở mọi lứa tuổi, nhưng thường gặp ở trẻ nhỏ và người già. Bệnh lây qua đường hô hấp do vi khuẩn ho gà gây nên và rất nguy hiểm đối với trẻ nhỏ hoặc người cao tuổi. Các triệu chứng ho gà thường xuất hiện trong vòng 7-10 ngày sau khi nhiễm bệnh. Bệnh ho gà có thể dẫn đến những biến chứng như suy hô hấp, viêm phổi, thiếu ôxy não, viêm não, xuất huyết kết mạc, thậm chí dẫn đến ngừng thở và gây tử vong. Theo CDC Mỹ, trường hợp tử vong do bệnh ho gà được báo cáo trong 17 năm liên tục ở quốc gia này, trong đó gần 85% là trẻ sơ sinh dưới 2 tháng tuổi.

Bệnh ho gà không chỉ càn quét nước Mỹ mà còn cả ở châu Âu, trong năm 2024, "lục địa già" cũng ghi nhận số ca bệnh ho gà gia tăng mạnh, khi số ca mắc cao gấp 10 lần so với 2 năm trước. Giám đốc ECDC Andrea Ammon nhấn mạnh: "Vắc xin phòng bệnh ho gà đã được chứng minh là an toàn và hiệu quả". Hầu hết các nước châu Âu thường xuyên tiêm phòng bệnh ho gà cho trẻ em và nhiều nước cũng tiêm phòng cho phụ nữ mang thai để bảo vệ thai nhi.

Trước sự lây lan của bệnh ho gà, các chuyên gia cảnh báo rằng chúng ta không thể xem nhẹ bệnh, mà cần có các biện pháp phòng ngừa để ngăn chặn nguy cơ bệnh đang ngày một gia tăng. Cách ngăn chặn tốt nhất là phải hành động bằng cách sử dụng vắc xin phòng ngừa. ■